

Universiteit Utrecht

14-7-2017

De woordenschat van Turks-Nederlandse en Marokkaans- Nederlandse kinderen

*Het verschil in woordenschat tussen
Turks-Nederlandse en Marokkaans-
Nederlandse kinderen en de invloed
van taalstatus, taalaanbod thuis en
van de voorschool op de
woordenschat.*

Auteur: **L.G. Meima**

Studentnummer: **4158881**

Eerste begeleider: **dr. B.M. Keij**

Tweede begeleider: **dr. S. Zuckerman**

Betreft: **Bachelorscriptie Taalwetenschap**

Samenvatting

Volgens medewerkers op voorschool De Gagel in Utrecht is de Nederlandse woordenschat van Marokkaans-Nederlandse peuters groter dan die van de Turks-Nederlandse peuters. Het huidige onderzoek heeft als doel deze observatie verder te onderzoeken en om meer inzicht te geven in de woordenschat van Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse peuters op de leeftijd van 2-3 jaar. Daarnaast wordt de invloed van het taalaanbod van thuis, de voorschool, de taalstatus van de eerste taal (T1) en tweede taal (T2) in de Turkse en Marokkaanse gemeenschap in Nederland op de woordenschat onderzocht. Om dit te onderzoeken wordt literatuuronderzoek verricht en worden Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse peuters onderzocht op twee voorscholen in Utrecht door middel van de tweetalige lexiconlijsten van Schlichting (2006) over de woordenschat en een vragenlijst over het taalaanbod die ingevuld zijn door de ouders van de peuters. Uit de resultaten blijkt dat de Marokkaans-Nederlandse kinderen meer woorden kennen in het Nederlands dan de Turks-Nederlandse kinderen. Turks-Nederlandse kinderen kennen meer woorden in hun T1 dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Hoewel de resultaten niet significant zijn, zijn deze wel in lijn met resultaten uit andere onderzoeken. De Marokkaans-Nederlandse kinderen kennen daarnaast significant meer woorden Nederlands dan in hun T1, het Marokkaans-Arabisch. De Turks-Nederlandse kinderen kennen echter meer woorden in hun T1 dan in de T2, maar dit verschil is binnen de Turks-Nederlandse groep kinderen niet significant. Het taalaanbod van (voorgelezen) verhalen is zowel in de T1 als T2 groter bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen dan bij de Turks-Nederlandse kinderen. Echter, de blootstelling aan de T1, bestaand uit het aanbod van ouders, broers en zussen onderling en gericht tot het kind, is bij de Turks-Nederlandse kinderen wel groter. Deze grotere blootstelling kan misschien verklaard worden door de status van de T1 die hoger is binnen de Turks-Nederlandse gemeenschap dan binnen de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap. De Turks-Nederlandse gemeenschap wil het Turks sterk behouden en praten meer in de T1 tegen hun kind dan de Marokkaans-Nederlandse ouders. De Marokkaans-Nederlandse gemeenschap kent het Nederlands een grotere status toe dan het Marokkaans-Arabisch of Berber en praten meer Nederlands tegen hun kind. De invloed van de voorschool op de woordenschat Nederlands is onduidelijk: de Marokkaans-Nederlandse die langer op de voorschool zitten spreken meer woorden Nederlands dan Turks-Nederlandse kinderen. Dit verschil is kleiner als de kinderen net op de voorschool zitten. Het taalaanbod van thuis lijkt wel invloed te hebben op de Nederlandse woordenschat: de Marokkaans-Nederlandse kinderen kennen meer woorden Nederlands dan de Turks-Nederlandse kinderen en hebben een groter Nederlands taalaanbod thuis. Uit onderzoek blijkt echter dat wanneer men de T1 actief behoudt, dit kan leiden tot het beter verwerven van de T2. Verder onderzoek zou moeten uitwijzen of Turks-Nederlandse kinderen de T1 meer behouden dan Marokkaans-Nederlandse kinderen en of deze betere verwerving misschien zou kunnen leiden tot een betere verwerving van het Nederlands ten opzichte van de Marokkaans-Nederlandse kinderen.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader	4
Hoofdstuk 3: Methode	8
<i>Participanten</i>	8
<i>Materiaal en procedure</i>	8
Hoofdstuk 4: Resultaten	9
Hoofdstuk 5: Discussie en Conclusie	14
Literatuurlijst	17
Bijlage I: Lexiconlijsten Schlichting (2006)	19
Bijlage II: Vragenlijst taalaanbod	32

Hoofdstuk 1: Inleiding

De aanleiding voor dit onderzoek vormde een korte ontmoeting die me aan het denken zette. In februari 2017 sprak ik een kennis over haar werk op een voorschool in Overvecht, een wijk in Utrecht. Ze vertelde me dat het haar en haar collega's opviel dat de beheersing van het Nederlands door Marokkaans-Nederlandse en Turks-Nederlandse kinderen verschillend was: over het algemeen leren de Marokkaans-Nederlandse kinderen sneller Nederlands dan de Turks-Nederlandse. Mijn kennis gaf aan dat andere voorscholen hetzelfde waarnamen, maar een verklaring hadden ze niet. De waarneming van mijn kennis en haar collega's ligt in de lijn van onderzoek van Scheele et. al (2010). Daaruit blijkt dat dat Marokkaans-Nederlandse kinderen hoger scoren op de Nederlandse woordenschat dan de Turks-Nederlandse kinderen. Scheele et. al (2010) geeft hier ook een verklaring voor: Marokkaans-Nederlandse kinderen krijgen een groter Nederlands taalaanbod op een hoger niveau.

In dit onderzoek wil ik een aanzet doen om het verschil in taalvaardigheid tussen de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen te onderzoeken. Daarbij wil ik niet alleen kijken naar de taalvaardigheid in het Nederlands van de kinderen, maar ook naar de moedertaalvaardigheid van de kinderen. Naast het Nederlands, de tweede taal (T2), spreken deze kinderen een eerste taal (T1): voor de Turks-Nederlandse kinderen is dit Turks, voor de Marokkaans-Nederlandse kinderen is dit het Marokkaans-Arabisch en/of Tarifit-Berber. Dorleijn & Nortier (2008) hebben onderzoek gedaan naar de status van het Turks, Marokkaans-Arabisch en Berber. Het Turks wordt gezien als onderdeel van de Turkse identiteit en de Turkse Nederlanders vinden het belangrijk dat hun kinderen het Turks goed beheersen. De Marokkaanse Nederlanders staan anders tegenover hun moedertaal: hun taal is niet identiteitvormend. De status van de T1 en de T2 binnen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap in Nederland heeft invloed op de mate van het taalaanbod in de talen van de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse ouders. Uit het onderzoek van Scheele et al. (2010) blijkt dat er een groter taalaanbod in de T1 is bij de Turks-Nederlandse gezinnen ten opzichte van de Marokkaans-Nederlandse gezinnen, hoewel in de woordenschat T1 geen verschil is gevonden tussen de Marokkaans-Nederlandse kinderen en de Turks-Nederlandse kinderen.

Met mijn onderzoek hoop ik inzicht te krijgen in de Nederlandse taalvaardigheid van Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen en hoe die samenhangt met hun moedertaalvaardigheid en het taalaanbod in zowel de T1 als de T2. De kinderen die worden onderzocht zijn tussen de 2 en 3 jaar oud. Ik heb bewust voor deze leeftijd gekozen, omdat de invloed van het herkomstmilieu op de schoolloopbaan het sterkst is in de startfase van de schoolloopbaan en de periode hiervoor (Leseman, 1999). De beheersing van de T1 en T2 onderzoek ik door me te focussen op het taalaanbod en het vocabulaire van de kinderen. De beheersing van de grammatica laat ik bewust buiten beschouwing, omdat de snelheid waarmee kinderen de grammatica beheersen verschilt per T1 en T2 (Montrul, 2016). Onderzoek naar grammaticabeheersing vergt dus een andere aanpak die lastiger uit te voeren is in crosslinguïstisch onderzoek.

Ik zal in het volgende hoofdstuk, het theoretisch kader, uitvoeriger ingaan op relevante literatuur en de hoofd- en deelvragen inleiden. Vervolgens zal ik in hoofdstuk 3 de methode bespreken die ik ga gebruiken om mijn onderzoek uit te voeren en ik zal vervolgens de resultaten van mijn onderzoek bespreken in hoofdstuk 4. In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 5: discussie en conclusie, hoop ik antwoord te geven op de deelvragen en hoofdvraag op basis van de gevonden resultaten en bespreek ik de beperkingen van mijn onderzoek.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

Het Turks en Marokkaans-Arabisch of Berber als T1 in de Turkse en Marokkaanse gemeenschappen in Nederland hebben een verschillende status (Dorleijn & Nortier, 2008). De Marokkaanse gemeenschap spreekt het Marokkaans-Arabisch en verschillende varianten van het Berber. Deze laatste taal heeft geen gestandaardiseerde geschreven vorm. De Marokkaanse variant wijkt in gesproken taal af van de geschreven vorm van het Marokkaans-Arabisch. In Marokko is het Marokkaans-Arabisch vooral de taal met de hogere status, Berber heeft een lagere status. In Nederland echter lijkt voor de Marokkaanse gemeenschap de taal met de hoogste status het Nederlands te zijn, maar wel vermengd met Marokkaanse elementen, zoals interjecties, begroetingen, één-woord-insertie, die niet de structuur van het Nederlands beïnvloeden. Dit afwisselen van de talen wordt ook wel code-switching (CS) genoemd. De grootste reden voor Marokkaanse Nederlanders om het Nederlands een hoge status toe te dichten en deze taal het meest te spreken, is dat het de meest neutrale keuze is om een andere Marokkaanse Nederlander in het Nederlands aan te spreken. Het Berber heeft een erg laag prestige. Het wordt zelfs als een belediging gezien als een Marokkaans-Arabisch Nederlander wordt aangesproken in het Berber. Het Turks daarentegen kent wel één gestandaardiseerde vorm voor schrift, educatie en media. De Nederlandse Turken hebben tevens snel toegang tot het Turks door middel van de media. Daarnaast wordt het Turks veel gesproken in de Turkse gemeenschap in Nederland, omdat het Turks wordt gezien als een essentieel onderdeel van de Turkse identiteit. Turkse Nederlanders zijn tenslotte vaak bezorgd over hun vaardigheid in het Turks. In deze gemeenschap is de lingua franca het Turks, gemengd met het Nederlands (Dorleijn & Nortier, 2008). CS verschilt sterk tussen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap in Nederland. In de Turkse gemeenschap is het switchen tussen talen onontbeerlijk en staat vast. Bij het weglaten van een van de talen zou de boodschap worden beschadigd. CS heeft niet alleen een communicatieve betekenis zoals in de Marokkaanse gemeenschap, maar drukt daarnaast de duale Turks-Nederlandse identiteit uit. Deze taal is alleen voorbehouden aan de Turkse gemeenschap. Voor de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap is dit anders, omdat de tweede en derde generatie Marokkaans-Nederlanders vaker beter Nederlands spreken dan een van de Marokkaanse talen. De Marokkaanse elementen kunnen aan de basistaal van het Nederlands toegevoegd om een bepaalde betekenis aan de boodschap te geven, bijvoorbeeld bij het gebruik van religieuze formules, of om poëtische, grappige of meta-linguïstische doelen te bereiken (Dorleijn & Nortier, 2008). Het gebruik van CS is bij de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap dus veel vrijer dan bij de Turks-Nederlandse gemeenschap.

Het onderzoek van Lambert (1981) gaat verder in op de factor status in relatie tot de taalvaardigheid in de T1 en T2. Uit dit onderzoek blijkt dat het uitmaakt of de T1 en T2 sociale waarde en aanzien hebben voor de ontwikkeling ervan. Volgens Lambert (1981) gaat veel onderzoek naar tweetaligheid over groepen waar de T1 een bepaalde sociale status heeft, waardoor het leren van de T2 er niet toe leidt dat deze de T1 vervangt. Dit is wel het geval bij de talige minderheidsgroepen. Sterke vaardigheden op het gebied van de T2 gaan bij deze minderheidsgroepen ten koste van de T1, omdat door sociale druk men zich gedwongen kan voelen hun minderheidstaal opzij te zetten voor de omgevingstaal, die vaak een hogere status heeft. Een voorbeeld zijn de Franstaligen in Canada: de francofone Canadezen in Quebec behouden het Frans, omdat het Frans daar een hoge status heeft. Voor de francofone Canadezen buiten Quebec is het echter moeilijk het Frans levendig te houden, omdat de status van het Frans hier lager is. Naar de eerste groep, waarbij zowel de T1 als T2 een hoge status hebben, wordt verwezen met de term

additieve tweetaligheid, naar de talige minderheidsgroepen met subtractieve tweetaligheid. Het onderzoek van Padilla en Long (1969) in Lambert (1981) wijst uit dat Spaans-Amerikaanse kinderen en volwassenen het Engels beter kunnen verwerven en effectiever kunnen aanpassen naar de educatieve en beroepseisen van de Amerikaanse samenleving, als zij de taalkundige en culturele banden met de Spaanssprekende gemeenschap vanaf de kindertijd levendig en actief houden (Lambert 1981). Hieruit blijkt dat de T2 beter verworven wordt als de T1 actief wordt behouden.

Er kan bij de Marokkaans-Nederlandse doelgroep in dit onderzoek nog niet gesproken worden van subtractieve tweetaligheid, omdat er bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen (nog) geen sprake is van het opzij zetten van de T1. Wel kunnen we constateren dat de Turkse gemeenschap waarschijnlijk een meer additieve tweetaligheid kent dan de Marokkaanse gemeenschap in Nederland, omdat aan het Turks een hogere status wordt toegekend binnen de eigen gemeenschap dan aan het Marokkaans-Arabisch en Berber ten opzichte van het Nederlands (Dorleijn & Nortier, 2008). Ook blijkt in dit onderzoek dat het Nederlands bij de Marokkaanse gemeenschap in Nederland de 'lingua franca' is. In deze gemeenschap wordt de T1 dus 'meer' aan de kant gezet dan de T1 in de Turkse gemeenschap in Nederland.

Wanneer de Turks-Nederlandse kinderen beter Turks spreken dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen Marokkaans-Arabisch of Berber, kan dit misschien juist leiden tot het beter verwerven van het Nederlands, aangezien tweetaligen volgens het onderzoek van Padilla en Long (1969) in Lambert (1981) beter de T2 zullen verwerven wanneer de T1 actief wordt behouden. Dit staat dus haaks op de observatie van de medewerkers van de voorschool dat de Turks-Nederlandse kinderen juist slechter Nederlands leren dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen.

Toch is het moeilijk te voorzegggen of deze additieve tweetaligheid de schoolloopbaan van de Turks-Nederlandse kinderen op latere leeftijd positiever beïnvloedt ten opzichte van de minder additieve tweetaligheid van de Marokkaans-Nederlandse kinderen, omdat nog niet gesteld kan worden of de Turks-Nederlandse kinderen uiteindelijk beter het Nederlands verwerven. Daarnaast hebben allochtone kinderen nog steeds een onderwijsachterstand aan het eind van de basisschool ten opzichte van autochtone kinderen. Volgens onderzoek (Dronkers & Kerkhoff, 1990) ligt dit voor driekwart aan de achterstand in normale milieukmerken als sociaaleconomische status (SES) en maar deels aan ongelijke processen als tweetaligheid, hoewel de taalvaardigheid in het Nederlands ook invloed heeft op de leerprestaties van de basisschoolkinderen. Om het verschil in schoolsucces bij de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen te onderzoeken is een onderzoek naar verschillen in SES belangrijker dan naar taalvaardigheid. Op latere leeftijd zal immers vooral SES een rol spelen in de kennis van taal. Echter, de rol van SES wordt overschaduwed door de invloed van het taalaanbod van de thuistaal bij de leeftijdsgroep die in het huidige onderzoek behandeld wordt (Gathercole, 2016). Een belangrijke factor voor een grotere Nederlandse woordenschat moet daarom gezocht worden in het Nederlands taalaanbod thuis (Pérez-Tattam et al., 2013). Daarom zal ik niet dieper ingaan op SES.

In het onderzoek van Scheele et al. (2010) wordt gekeken naar de relatie tussen de actieve taalvaardigheden omtrent het leren van de thuistaal en de woordenschat van eentalige Nederlandse kinderen en tweetalige Marokkaans-Arabisch-Nederlandse, Tarifit-Berber-Nederlandse en Turks-Nederlandse kinderen van 3 jaar oud. De Marokkaans-Nederlandse kinderen scoren hoger op de woordenschat T2 in vergelijking met de Turks-Nederlandse kinderen door het hogere niveau van het taalaanbod in het Nederlands bij de Marokkaans-Nederlandse gezinnen ten opzichte van de Turks-Nederlandse gezinnen. In dit onderzoek (Scheele et al., 2010) was de verwachting dat de Turks-Nederlandse kinderen een hogere woordenschat in de T1 zouden hebben dan de Marokkaans-

Nederlandse kinderen, omdat er meer Turkse geschreven en orale bronnen zijn dan Marokkaans-Arabische en Berberse. Dat zou kunnen zorgen voor een hogere kwaliteit van het taalaanbod in de T1. Uit het onderzoek blijkt echter dat er geen significant verschil is in de woordenschat T1 van Turks- en Marokkaans-Nederlandse kinderen, hoewel er bij de Turks-Nederlandse gezinnen een groter taalaanbod in de T1 was dan bij de Marokkaans-Nederlandse gezinnen. Dit heeft dus niet tot een significant voordeel geleid en wijten de onderzoekers aan de lage kwaliteit van het taalaanbod van de Turkse ouders. Ondanks de vele geschreven en orale bronnen in het Turks maken de laagopgeleide Turkse ouders geen gebruik van deze bronnen. Volgens de onderzoekers is het taalaanbod van de Turkse ouders niet voldoende om de ontwikkeling in de T1 te stimuleren dat het basisniveau van de dagelijkse communicatie overstijgt (Scheele et al., 2010).

Naast de kwaliteit van het aanbod in de T2 (Scheele et al., 2010) is de kwantiteit van het taalaanbod ook essentieel. De hoeveelheid tijd die een kind wordt voorgelezen door een ouder wordt sterk geassocieerd met het leren van woorden (Hupp & Jewell, 2015) en hogere taalvaardigheden (Zimmerman et al., 2007 in Hupp & Jewell, 2015). In het onderzoek van Zimmerman et al. (2007) in Hupp & Jewell (2015) werden 1008 ouders ondervraagd over het mediagebruik en taalontwikkeling van hun kind. Wanneer kinderen van 8-24 maanden dagelijks werden voorgelezen door een volwassene voorzei dit hogere taalvaardigheden. Het mediagebruik van de kinderen van de leeftijd 17-24 maanden was echter niet gerelateerd aan de taalontwikkeling. Bij de kinderen van 8-16 maanden werden de baby-dvd-programma's zelfs geassocieerd met significant lagere taalvaardigheden. Vooral interactie met de ouder is erg belangrijk voor de taalontwikkeling. Het is niet duidelijk of naast de interactie met de ouder het taalaanbod van de voorschool invloed uitoefent op de taalvaardigheid van de T2 bij tweetalige peuters. Uit het onderzoek van Schoon (2015) is zelfs gebleken dat er geen significant positief effect was van de stimulering van de taalontwikkeling door de leidster van een voorschool op de woordenschat van peuters wanneer het een groep bevatte met voornamelijk niet-Nederlandse peuters.

We gaan terug naar de observatie van de medewerkers op de voorschool in Utrecht dat Turks-Nederlandse kinderen minder snel de Nederlandse taal leren dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Het is niet duidelijk of de vaardigheid in de moedertaal tussen de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen ook verschilt. Ik hoop hier inzicht in te krijgen door een antwoord te vinden op de hoofdvraag: in hoeverre hangt de Nederlandse woordenschat van Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse peuters samen met hun moedertaalvaardigheid en hun taalaanbod? Deze vraag hoop ik met de volgende deelvragen te beantwoorden:

- I. Hebben Turks-Nederlandse kinderen een even grote woordenschat in de T2 Nederlands als Marokkaans-Nederlandse kinderen? Deze vraag stel ik om na te gaan of de observatie op de voorschool in Utrecht klopt. Ik onderzoek of de Nederlandse woordenschat bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen die net op de voorschool komen groter is dan bij de Turks-Nederlandse kinderen die net op de voorschool komen. Als er een verschil blijkt, onderzoek ik of dit is afgenomen op het moment dat de kinderen bijna naar de basisschool gaan.¹
- II. Kennen Turks-Nederlandse kinderen evenveel Turkse woorden als Marokkaans-Nederlandse kinderen Marokkaans-Arabische of Berberse woorden?

¹ Volgens de onderzoeken van Pérez-Tattam et al. (2013) en Scheele et al. (2010) moet de verklaring waarom de Marokkaans-Nederlandse kinderen een hogere Nederlandse woordenschat hebben gevonden worden in het taalaanbod van het Nederlands thuis, deelvraag III gaat hier verder op in. Er kan dan een vergelijking worden gemaakt tussen de invloed van thuis en de invloed van de voorschool.

III. Als laatste stel ik de vraag: is het taalaanbod in de T1 en T2 bij de Turks-Nederlandse kinderen groter dan bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen? Ik kijk naar de hoeveelheid tijd die een kind spendeert aan het luisteren naar (voorgelezen) verhalen per dag, zowel in de T1 als T2, omdat (voorgelezen) verhalen veel invloed hebben op het leren van woorden en de taalvaardigheden (Hupp & Jewell, 2015; Zimmerman et al., 2007 in Hupp & Jewell, 2015). Daarnaast kijk ik of er een verschil is in de mate waarin de kinderen worden blootgesteld aan de T1 die wordt gesproken door broertjes, zusjes en ouders zowel onderling als met/tegen het kind. Dit doe ik aan de hand van een vragenlijst (zie Bijlage II).

De hypothese van dit onderzoek is dat (I) in de lijn van de observatie van de Utrechtse voorschool Marokkaans-Nederlandse kinderen meer Nederlandse woorden kennen dan Turks-Nederlandse kinderen en (II) minder Marokkaans-Arabische of Berberse woorden kennen dan Turks-Nederlandse kinderen Turkse woorden kennen, gezien de hoge status van het Turks binnen de Turks-Nederlandse gemeenschap. Ik onderzoek ook of de woordenschat T1 en T2 is van Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen even groot is, inclusief dubbele concepten (Gathercole, 2016). Met dubbele concepten wordt bedoeld dat wanneer een kind bijvoorbeeld het woord voor 'maan' in zowel de T1 als T2 produceert, beide woorden meetellen in de woordenschat. Daarnaast is mijn verwachting dat (III) het taalaanbod in de T1 groter is bij de Turks-Nederlandse kinderen dan bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen en dat deze Marokkaans-Nederlandse kinderen een groter taalaanbod in de T2 hebben. Juist omdat het taalaanbod in beide gemeenschappen van elkaar verschilt, is het te verwachten dat (II) ook de moedertaalvaardigheid verschilt (Gathercole, 2016).

Om bovenstaande hypothese te toetsen en de bovenstaande vragen te beantwoorden zal ik naast bovenstaand literatuuronderzoek een kwantitatief onderzoek verrichten op twee voorscholen in Utrecht. Ik zal hier de tweetalige lexiconlijsten (Schlichting, 2006) laten invullen door de ouders van de Turks- en Marokkaans-Nederlandse kinderen. Deze data over de kennis van de Nederlandse, Turkse, Marokkaans-Arabische en Tarifit-Berberse woorden zal ik analyseren. Ik kijk naar het aantal woorden dat de kinderen kennen in het Nederlands en het aantal woorden dat zij kennen in hun moedertaal. Vervolgens zal ik met behulp van statistische analyses kijken of dit verschil in vocabulaire in zowel de T1 als T2 tussen de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen significant is. Daarnaast zal ik naast deze lexiconlijsten nog een zelf opgestelde vragenlijst laten invullen door de ouders over de mate waarin het kind naar (voorgelezen) verhalen luistert en over de mate waarin de T1 en T2 thuis worden gesproken. De onderzoeksmethode wordt in het volgende hoofdstuk verder uitgelegd.

Hoofdstuk 3: Methode

Participanten

Het onderzoek vond plaats in de voorscholen De Gagel en El Warda in respectievelijk de wijken Overvecht en Kanaleneiland in Utrecht. Het onderzoek is uitgevoerd in de maand mei van het jaar 2017. De onderzoeksgroep was een groep van vijf Turks-Nederlandse en zes Marokkaans-Nederlandse kinderen in de leeftijd van 28 tot 47 maanden. Alle kinderen, zowel jongens als meisjes, hadden een Turkse of Marokkaanse migratieachtergrond. Een van de Marokkaans-Nederlandse kinderen heeft een Nederlandse ouder zonder migratieachtergrond. Alle kinderen hadden het vooruitzicht om in Nederland te blijven en naar een Nederlandse (basis)school te gaan. De kinderen hadden tot zover bekend geen taalstoornissen, behalve één kind. De resultaten van dit kind zijn buiten beschouwing gelaten. Het huidige onderzoek liep via de ouders van de kinderen, omdat de doelgroep erg moeilijk is te onderzoeken via de kinderen zelf vanwege hun jonge leeftijd. Door een oudervragenlijst is de woordenschat van de kinderen toch te onderzoeken.

Materiaal en procedure

Om de vraag te beantwoorden of Turks-Nederlandse kinderen evenveel Nederlandse woorden kennen als Marokkaans-Nederlandse kinderen heb ik gebruikgemaakt van de lexiconlijsten van Schlichting (2006) (zie Bijlage I) die ontwikkeld zijn om de taalontwikkeling te meten van Marokkaans-Nederlandse en Turks-Nederlandse kinderen in Nederland. De betrouwbaarheid van de lexiconlijsten is hoog (Schlichting & Lutje Spelberg, 2009 in Röttger, 2016). Op deze lijsten staan ongeveer 270 woorden in het Marokkaans-Arabisch, Tarifit-Berbers of Turks, met daarnaast de Nederlandse vertaling. De lijsten zijn ontwikkeld voor kinderen van 20 tot respectievelijk 28, 30 en 31 maanden. De ouders kunnen aangeven of ze denken dat hun kind de woorden produceert en dus niet alleen herkent. Om de tweede deelvraag te beantwoorden gebruik ik tevens de lexiconlijsten van Schlichting (2006). De ouders geven op deze lijst ook aan welke woorden hun kinderen in de T1 kan produceren. Zo kan gezien worden of de Turks-Nederlandse kinderen evenveel Turkse woorden kennen als Marokkaans-Nederlandse kinderen Marokkaans-Arabisch of Berberse woorden. Om te kijken of er een verschil is in de mate waarin de Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen worden voorgelezen of waarin zij verhalen te horen krijgen, heb ik gebruikgemaakt van vragenlijsten over het taalaanbod in zowel de T1 als T2 (zie Bijlage II). De ouders van de kinderen moesten aangeven hoeveel tijd per dag zij spenderen aan het voorlezen/verhalen vertellen aan hun kinderen nadat zij de lexiconlijst (Schlichting, 2006) hadden ingevuld. Daarnaast moesten de ouders aangeven in welke taal dit gebeurt: alleen in de T1, alleen in de T2 of in beide talen. De reden hiervoor is omdat uit eerder onderzoek is gebleken dat de hoeveelheid tijd die een kind werd voorgelezen door een ouder sterk geassocieerd was met het leren van woorden (Hupp & Jewell, 2015) en hogere taalvaardigheden (Zimmerman et al., 2007 in Hupp & Jewell, 2015). Naast de tijd die een kind spendeert aan het luisteren naar (voorgelezen) verhalen moesten de ouders ook aangeven in welke taal de ouders, broers, zussen zowel met elkaar als tegen het kind praten.

In hoofdstuk 4 zal ik de resultaten bespreken die ik met bovenstaande methoden heb verkregen.

Hoofdstuk 4: Resultaten

In dit hoofdstuk bespreek ik de resultaten die zijn verkregen met behulp van de methode die in het voorgaande hoofdstuk besproken is. Eerst bespreek ik de uitkomst van de lexiconlijsten wat betreft de woordenschat T1 en T2. Daarna kijk ik naar het taalaanbod in de T1 en de T2 verkregen met de vragenlijst (Bijlage II). De ruwe en percentuele scores van de lexiconlijsten zijn gepresenteerd in Tabel 1.1 – Tabel 1.3. De scores in de tabellen laten het aantal woorden zien dat de ouder denkt dat het kind kan produceren. Dit betreft dus de woorden van de lexiconlijsten van Schlichting (2006). Het totaal aantal woorden betreft de som van het aantal woorden T1 en T2, inclusief dubbele concepten. Het verschil T1 – T2 houdt in hoeveel meer woorden een kind in T1 kan produceren dan in T2. Een plusscore betekent dus T1-dominant en een minscore T2-dominant. ID is het nummer dat aan elk kind in willekeurige volgorde gegeven is.

Tabel 1.1 *De productie van de woorden in zowel het Turks (T1) als het Nederlands (T2) per kind.*

ID	Leeftijd in maanden	Aantal maanden op de voorschool	Aantal woorden T1**	Aantal woorden T2**	Totaal aantal woorden	Vershil T1-T2
3	46	18	209 (53)	185 (47)	394	24
4	35	4	95 (54)	80 (46)	175	15
5	43	12	143 (55)	115 (45)	258	28
9	40	4	128 (35)	235 (65)	363	-107
10	28	4	9 (5)	181 (95)	190	-172
12	50	20	7 (35)	13 (65)	20	-6
Gem.*	38	8	117 (42)	159 (58)	276	-43

*Bij het berekenen van het gemiddelde is kind 12 weggelaten, omdat dit kind een taalstoornis heeft en zeer weinig woorden kent.

Wanneer we deze scores wel zouden meenemen in de besprekingen zou dit leiden tot een vertekend beeld van de woordenschat van de normale taalontwikkeling bij Turks-Nederlandse kinderen. De gemiddeldes zijn afgerond op hele getallen.

** Totaal aantal woorden (percentage van totale woordenschat, afgerond op hele getallen)

Tabel 1.2 *De productie van de woorden in zowel het Marokkaans-Arabisch (T1) als het Nederlands T2) per kind.*

ID	Leeftijd in maanden	Aantal maanden op de voorschool	Aantal woorden T1**	Aantal woorden T2**	Totaal aantal woorden	Vershil T1-T2
1	33	1	62 (34)	121 (66)	183	-59
2	28	4	54 (30)	128 (70)	182	-74
6	43	12	117 (46)	139 (54)	256	-22
7	35	3	160 (43)	212 (57)	372	-52
8	43	13	32 (12)	245 (88)	277	-213
Gem.	36	7	85 (33)	169 (67)	254	-84

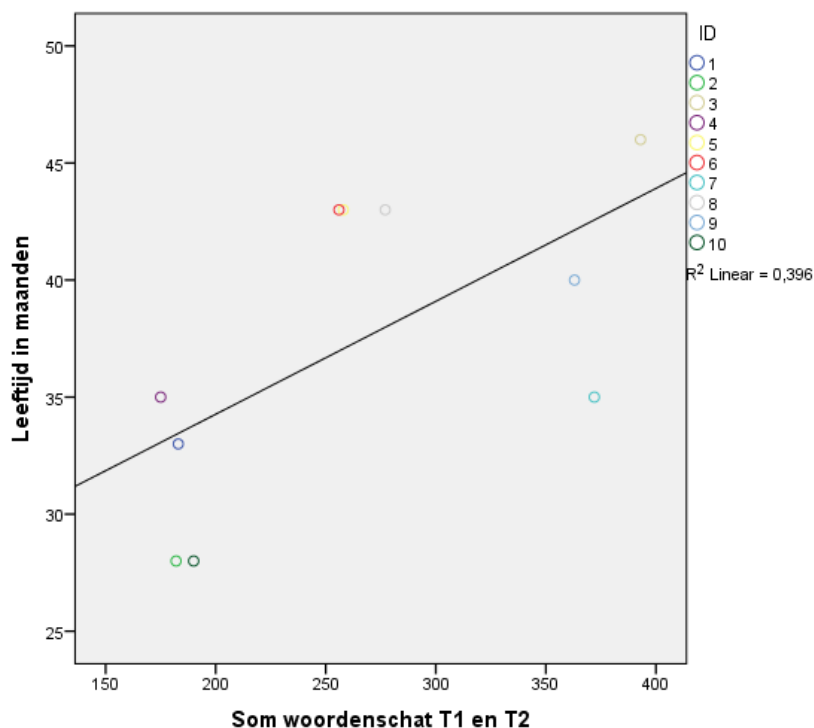
Tabel 1.3 *De productie van de woorden in zowel het Berber (T1) als het Nederlands (T2) van het kind.*

ID	Leeftijd in maanden	Aantal maanden op de voorschool	Aantal woorden T1**	Aantal woorden T2**	Totaal aantal woorden	Vershil T1-T2
11	47	18	289 (60)	195 (40)	484	94

De score van kind 11 met Berber als T1 (Tabel 1.3) is weggelaten, omdat dit het enige kind is met Berber als T1. We kunnen niet op basis van één kind iets concluderen over de woordenschat van de groep Marokkaans-Nederlandse kinderen met Berber als T1. Er was echter nog een kind dat thuis ook Berber te horen kreeg. Toch heeft de ouder van dit kind ervoor gekozen om de Marokkaans-Arabische lijst in te vullen. Dit kan te maken hebben met de lage status van het Tarifit-Berber ten opzichte van het Marokkaans-Arabisch (Dorleijn & Nortier, 2008). Twee andere ouders hebben de Marokkaans-Arabische lijst voor hun kind ingevuld, terwijl zij ook Tarifit-Berber spreken. Deze lijsten zijn eveneens niet opgenomen in de tabel, omdat zij de verkeerde lexiconlijsten hebben ingevuld. De ouders hebben de Marokkaans-Arabische lijst ingevuld en vervolgens aangegeven dat hun kind geen een woord in het Marokkaans-Arabisch kende. Ondanks dat de Berberse lexiconlijsten op locatie waren, hebben de ouders deze dus niet ingevuld. Het kan zijn dat de leidster de Berberse lijsten niet heeft uitgedeeld of dat dit ook te maken heeft met de lage status van het Berber ten opzichte van het Marokkaans-Arabisch.

In Tabel 1.1 van de Turks-sprekende kinderen is te zien dat de hoogste absolute score in de T1 het kind betreft dat het oudst is en het langst op de voorschool zit (kind 3). De relatieve score is eveneens hoog, echter kent kind 5 in verhouding meer woorden in de T1 dan in de T2. De hoogste absolute score in de T2 betreft het kind 9 dat juist erg kort op de voorschool zit. Kind 9 en 10 kennen opvallend meer woorden in het Nederlands dan in het Turks. Deze minscore is dan ook erg groot in vergelijking met de plusscores van kind 3, 4 en 5.

Tabel 1.2 van de Marokkaans-Arabisch-sprekende kinderen laat zien dat elk kind een minscore heeft. Dit betekent dat de Marokkaans-Nederlandse kinderen uit dit onderzoek meer woorden kennen in de T2 dan in de T1. Dit geldt overigens niet voor het kind met Berber als T1, zie Tabel 1.3. De resultaten in Tabel 1.1. en 1.2. laten een significant positief verband zien tussen de leeftijd en de totale woordenschat (T1+T2), $r(9) = .648$, $p = .04$. Dit betekent: hoe ouder het kind is hoe meer woorden het kent, zie ook Figuur 1.

Figuur 1 Correlatie tussen het aantal woorden (T1 + T2) en de leeftijd in maanden per kind.

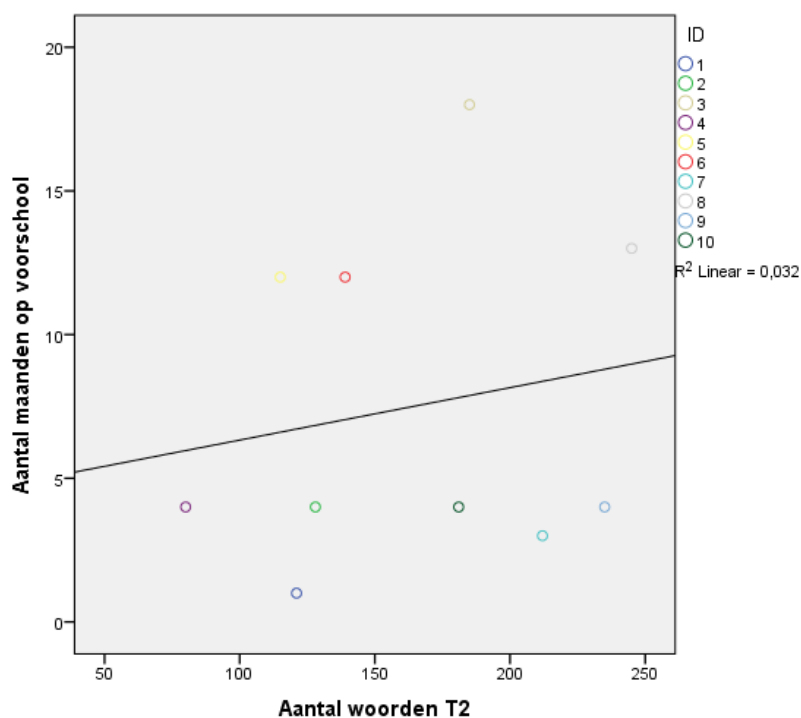
Het is te verwachten dat dit positieve verband ook geldt voor de woordenschat per afzonderlijke taal: hoe ouder het kind, hoe groter de woordenschat van T1 is. En hoe ouder het kind, hoe groter de woordenschat van T2 is. Met deze steekproef is dit verband echter niet significant. De Turks-Nederlandse kinderen zijn daarnaast niet significant ouder dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen.

Met de Levene's Test for Equality of Variances kijk ik of de varianties tussen de twee steekproeven gelijk zijn, om op deze manier de gemiddeldes beter te kunnen vergelijken. De test wijst uit dat er geen statistisch significant verschil is tussen de twee varianties. De varianties zijn dus gelijk $F(1, 9) = 0.857, p = .39$. De Wilcoxon Signed-Rank test geeft aan dat bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen de woordenschat T2 (gemiddelde rang = 3.0) hoger was dan de woordenschat T1 (gemiddelde rang = 0.0), $Z = -2.0, p = .04$. Bij de Turks-Nederlandse kinderen geeft de Wilcoxon Signed-Rank test aan dat er drie kinderen zijn met een hogere woordenschat T1 dan T2 en twee kinderen met een hogere woordenschat T2. Het verschil, dat de woordenschat T1 groter is dan de T2, is echter niet significant ($p = .69$). De gemiddelde scores T1 verschillen niet significant tussen de Turks-Nederlandse ($M = 116.80; SD = 73.16$) en de Marokkaans-Nederlandse ($M = 85.00; SD = 52.32$) kinderen; $t(9) = .322, p = .76$. De kinderen met Marokkaans-Arabisch als T1 kennen dus gemiddeld relatief meer Nederlandse woorden dan woorden in de T1 dan Turks-Nederlandse kinderen. De Marokkaans-Nederlandse kinderen kennen tevens absoluut gezien meer Nederlandse woorden dan Turks-Nederlandse kinderen. Dit is opvallend, omdat de Turks-Nederlandse kinderen gemiddeld ouder zijn. De Turks-Nederlandse kinderen hebben echter een absoluut grotere woordenschat in de T1 dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen. De gemiddelde scores T2 verschillen niet significant tussen de Turks-Nederlandse ($M = 159.83; SD = 81.15$) en de Marokkaans-Nederlandse ($M = 169.00; SD = 55.92$) kinderen; $t(9) = -0.794, p = .45$. De Marokkaans-Nederlandse kinderen scoren dus niet significant hoger op de woordenschat T2, dit komt waarschijnlijk omdat er lack of power is.

Uit Tabel 2 blijkt dat wanneer kinderen langer op de voorschool zitten het verschil in de grootte van de Nederlandse woordenschat niet is afgenomen tussen de Turks-Nederlandse en de Marokkaans-Nederlandse kinderen, zie Figuur 2. Hoewel de resultaten geen significant verband laten zien tussen het aantal maanden op de voorschool en de woordenschat T2, $r(9) = .178, p = .62$, wijzen ze wel een interessante richting aan: uit deze gegevens kunnen we afleiden dat de hoe lang een kind op de voorschool zit geen invloed lijkt te hebben op de woordenschat Nederlands. De invloed van de voorschool zal moeten worden bestudeerd aan de hand van een within-subjects-design. Op deze manier kan per kind de invloed van de voorschool bestudeerd worden.

Tabel 2 Het gemiddeld aantal woorden in de T2 (Nederlands) van de kinderen, opgesplitst naar het gemiddeld aantal maanden op de voorschool: drie leerlingen die per T1 het kortst op de voorschool zitten (maximaal 4 maanden) en twee leerlingen die het langst op de voorschool zitten (minimaal 13 maanden).

	Kort op voorschool		Lang op voorschool	
	Aantal maanden	Woordenschat T2	Aantal maanden	Woordenschat T2
Turks	4	165	15	117
Marokkaans-Arabisch	3	215	13	247
Vershil	1	50	2	130

Figuur 2 Correlatie tussen het aantal woorden T2 en het aantal maanden dat het kind op de voorschool zit.

In de volgende tabellen kijken we naar het taalaanbod in de T1 en de T2 verkregen met de vragenlijst (Bijlage I).² Het is zo dat een groot deel van de vragenlijsten niet volledig is ingevuld door de ouders. Een 0 betekent dat de ouders hebben aangegeven hun kind niet voor te lezen of verhalen te vertellen. Als er geen cijfer staat, betekent dit dat er niets is ingevuld. Als er geen cijfer staat betekent dit dat er niets is ingevuld.

Tabel 3.1 Het taalaanbod per kind in het Turks (T1) en het Nederlands (T2) in minuten per dag en de totale woordenschat. ***

ID	Voor-lezen T1	Voor-lezen T2	Verhalen vertellen T1	Verhalen vertellen T2	Taal ouders	Taal broers en zussen	Taalverdeling in procenten	Totale woordenschat
3		3	0	0	T	T,NL		394
4	10							175
5								258
9	7	7	10	3	T	T,NL	NL 40 T 60	363
10	0	0	10	0	T	NL		190
12	10	10					NL 80 T 20	20
Gem.	6,8	5	6,7	1			NL 60 T 40	276*

*** Afkortingen: NL: Nederlands; T: Turks

² Daar ik zelf niet aanwezig was bij het grootste deel van de afname van de vragenlijsten heb ik niet het invullen ervan kunnen controleren.

Tabel 3.2 Het taalaanbod per kind in het Marokkaans- Arabisch (T1) en het Nederlands (T2) in minuten per dag.****

ID	Voorlezen T1	Voorlezen T2	Verhalen vertellen T1	Verhalen vertellen T2	Taal ouders	Taal broers en zussen	Taalverdeling in procenten	Totale woordenschat
1		10		0	NL,MA,B		NL 60	183
2	10				B	NL,B		182
6		30		60	MA	NL		256
7	30	10	10	10	NL	NL		372
8	10				NL,MA	NL	NL 80 MA 20	277
Gem.	16,7	16,7	8,3	23,3			NL 70	254

**** Afkortingen: NL: Nederlands; MA: Marokkaans-Arabisch; B: Berber

Hoewel op basis van Tabel 3.1 en 3.2 geen significante verschillen kunnen worden beschreven, nodigen de resultaten wel uit tot verder onderzoek met grotere steekproeven. Opvallend is dat het gemiddelde aantal minuten voorlezen en verhalen vertellen groter is bij de Marokkaans-Arabische groep dan bij de Turkse groep. Dit geldt zowel voor het taalaanbod in de T1 als in de T2. De resultaten laten zien dat het voorlezen in het Turks gemiddeld 5,0 minuten is en het vertellen van verhalen in het Turks 6,7 minuten is. In het Marokkaans-Arabisch is dit respectievelijk gemiddeld 16,7 en 23,3 minuten. Daarnaast valt op dat de taal van de Turkse ouders alleen het Turks is. De Marokkaanse ouders spreken in drie van de vijf gevallen ook Nederlands met elkaar. Het is zeer moeilijk om verdere uitspraken te doen, omdat bijna de helft van de gegevens niet is ingevuld. De resultaten laten dan ook geen significant verband zien tussen taalaanbod en de woordenschat, $r(9) = .240$, $p = .50$, tussen het taalaanbod in de T1 en de woordenschat T1, $r(9) = .104$, $p = .78$ en tussen het taalaanbod in de T2 en de woordenschat T2, $r(9) = -.134$, $p = .71$.

Al met al kennen de Turks-Nederlandse kinderen in dit onderzoek, maar niet significant, meer woorden in de T1 dan Marokkaans-Nederlandse kinderen. De woordenschat in het Nederlands (T2) van de Marokkaans-Nederlandse kinderen is groter dan de woordenschat in de T1 van de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Bij de Turks-Nederlandse kinderen is dit verschil er niet. De invloed van de voorschool is bijna niet te meten aan de hand van de resultaten. Wel is er een positief verband tussen de leeftijd van het kind en de totale woordenschat. Er kan niet gesteld worden dat het verschil in totale woordenschat tussen de twee groepen significant is, omdat de gemiddeldes maar tien woorden verschillen en daarnaast verschilt ook de gemiddelde leeftijd tussen de taalgroepen. De Marokkaans-Nederlandse groep is gemiddeld jonger en heeft een gemiddeld kleinere totale woordenschat. Het totale taalaanbod van de Turks-Nederlandse kinderen is kleiner dan van de Marokkaans-Nederlandse kinderen. In hoofdstuk 5 zal ik de resultaten verder interpreteren en er conclusies aan verbinden.

Hoofdstuk 5: Discussie en Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om meer inzicht in en kennis over de woordenschat te verkrijgen in de Turkse, Marokkaans-Arabische of Berber moedertaal en het Nederlands als T2 bij kinderen rond de leeftijd van 2-3 jaar. Hiervoor heb ik gekeken naar in hoeverre de moedertaalvaardigheid en het taalaanbod samenhangen met de Nederlandse woordenschat van deze peuters. Dit doel is omschreven in drie onderzoeksvragen die ik hieronder zal beantwoorden om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag.

De verwachting dat (I) Marokkaans-Nederlandse kinderen een grotere woordenschat T2 hebben dan Turks-Nederlandse kinderen klopt, op basis van de lexiconlijsten van Schlichting (2006). De Marokkaans-Nederlandse kinderen kenden gemiddeld 169 woorden Nederlands en de Turks-Nederlandse kinderen hadden een woordenschat van 159 woorden Nederlands. Hoewel dit woordenschatverschil niet significant is, geeft het zeker aanleiding voor verder onderzoek met grotere steekproeven. Dat Marokkaans-Nederlandse kinderen meer Nederlandse woorden kennen, kan met enige zekerheid gesteld worden. Enerzijds omdat dit de observatie bevestigt van de medewerkers van de Utrechtse voorscholen en het onderzoek van Scheele et al. (2010) en anderzijds omdat er wel een significant positief verband was gevonden tussen de leeftijd en de totale woordenschat. De Turks-Nederlandse kinderen zijn gemiddeld twee maanden ouder dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen en kennen toch minder woorden in het Nederlands, hoewel dit leeftijdsverschil niet significant was. Dit verband tussen woordenschat en leeftijd was echter alleen significant voor de totale woordenschat, maar het is aannemelijk dat dit positieve verband ook geldt voor de woordenschat T1 en T2 apart.

De invloed van de voorschool is niet te zien in de resultaten van dit onderzoek. De woordenschat in het Nederlands bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen die net op de voorschool komen is al groter dan bij de Turks-Nederlandse kinderen. Dit verschil in de woordenschat Nederlands tussen Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse kinderen is zelfs 80 woorden groter tussen de kinderen die al rond de veertien maanden op de voorschool zitten ten opzichte van de kinderen die ongeveer 3,5 maand op de voorschool zitten. Hoewel ook dit verschil niet significant is, is deze uitkomst wel in lijn met het onderzoek van Schoon (2015) waaruit blijkt dat er geen significant positief effect aanwijsbaar is op de woordenschat van peuters wanneer een voorschoolleidster de taalontwikkeling stimuleert, waarbij het gaat om voornamelijk niet-Nederlandse peuters. Een belangrijke factor voor een grotere Nederlandse woordenschat moet daarom gezocht worden in een groter Nederlands taalaanbod thuis (Pérez-Tattam et al., 2013).

De Turks-Nederlandse kinderen in dit onderzoek kennen meer Turkse woorden dan Marokkaans-Nederlandse kinderen Marokkaans-Arabische woorden. De Turks-Nederlandse kinderen hebben een gemiddelde woordenschat T1 van 117 woorden en de Marokkaans-Nederlandse kinderen van 85 woorden. Deze uitkomst, hoewel niet significant, is volgens verwachting II, namelijk dat de Marokkaans-Nederlandse kinderen minder Marokkaans-Arabische of Berberse woorden kennen dan Turks-Nederlandse kinderen Turkse woorden kennen. Wanneer wordt aangenomen dat Turks-Nederlandse kinderen een meer additieve tweetaligheid kennen, tweetaligheid waarbij zowel de T1 als T2 een hoge status hebben en de banden met de T1 actief worden behouden (Lambert, 1981), is de uitkomst dat zij significant meer woorden in de T1 kennen dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen aannemelijk. In het onderzoek van Scheele et al. (2010) is er echter geen significant verschil gevonden in de woordenschat T1 tussen Turks- en Marokkaans-Nederlandse kinderen.

De blootstelling aan de T1, bestaand uit het taalaanbod T1 van ouders, broers en zussen onderling en gericht tot het kind, is bij de Turks-Nederlandse kinderen groter dan die bij de

Marokkaans-Nederlandse gezinnen waar in verhouding meer Nederlands wordt gesproken. Dit kan te maken hebben met de status van het Turks in de Turkse gemeenschap in Nederland die hoger is dan de status van het Marokkaans-Arabisch of Berber in de Marokkaanse gemeenschap, zoals blijkt uit het onderzoek van Dorleijn & Nortier (2008). Het Nederlands is voor de Marokkaanse gemeenschap in Nederland de lingua franca, vermengd met Marokkaanse elementen. Het Turks is bij de Turkse gemeenschap in Nederland de taal waar men elkaar in aanspreekt, vermengd met het Nederlands. Het lijkt zo te zijn dat de Turkse gemeenschap in Nederland de taalkundige banden met de Turkssprekende gemeenschap vanaf de kindertijd levendig en actief houden. De Marokkaanse gemeenschap zet de T1 meer opzij dan de Turkse gemeenschap. Dit wijst op een meer additieve tweetaligheid bij de Turkse gemeenschap en leidt wellicht uiteindelijk tot het beter verwerven van de T2, het Nederlands (Lambert, 1981). Verder onderzoek zou moeten uitwijzen of Turks-Nederlandse kinderen, als zij van de basisschool afgaan, het Nederlands beter beheersen dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Verder onderzoek zou ook moeten uitwijzen in welke mate de taalvaardigheid in T2 invloed heeft op het schoolsucces.

De blootstelling aan (voorgelezen) verhalen van de Turks-Nederlandse kinderen is minder groot. Dit is niet volgens de verwachting (III), gezien de snelle toegang tot Turkse geschreven materialen (Dorleijn & Nortier, 2008). Het taalaanbod is door middel van vragenlijsten (zie Bijlage II) bekeken. De resultaten laten zien dat het voorlezen in het Turks gemiddeld 5,0 minuten is en in het Marokkaans-Arabisch 16,7 minuten. Het vertellen van verhalen in het Turks 6,7 minuten en in het Marokkaans-Arabisch 23,3 minuten is. De blootstelling aan het Nederlands is groter bij de Marokkaanse gezinnen dan bij de Turkse gezinnen. Om hieraan een conclusie te verbinden, moet er verder onderzoek gedaan worden naar het taalaanbod in de T1 bij de Turkse en Marokkaanse gemeenschap in Nederland. Deze resultaten zeggen weinig over het gemiddelde taalaanbod T2 bij de onderzochte kinderen, omdat niet elke vraag is ingevuld door alle ouders. Daarnaast zijn de resultaten niet in lijn met het onderzoek van Scheele et al. (2010), waaruit blijkt dat het taalaanbod in de T1 groter is bij de Turks-Nederlandse kinderen dan bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Het enige wat geconcludeerd kan worden aan de hand van de resultaten uit het huidige onderzoek, is dat de resultaten duiden op een groter Nederlands taalaanbod bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Dit is volgens verwachting III, omdat de hoeveelheid tijd die een kind wordt voorgelezen door een ouder sterk geassocieerd wordt met het leren van woorden (Hupp & Jewell, 2015).

De onderzoeksgroep bestaat uit te weinig proefpersonen om tot harde uitspraken te kunnen komen. Daarnaast zijn de voorscholen De Gagel en El Warda scholen die in een armere buurt staan van Utrecht. Hoewel de sociaaleconomische status (SES) vooral een belangrijke factor is bij de vaardigheid in de T1 en T2 op latere leeftijd en het taalaanbod van de thuistaal vooral de prestaties op jonge leeftijd beïnvloedt (Gathercole, 2016), kan SES toch de resultaten hebben beïnvloed. Het zou daarom interessant zijn om de invloed van de voorschool per kind te onderzoeken, dus aan de hand van een within-subjects-design. Het is daarnaast interessant om te onderzoeken of het positieve effect van additieve tweetaligheid voor de Turks-Nederlandse gemeenschap ten opzichte van de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap opgaat. Wanneer blijkt dat de Turks-Nederlandse kinderen beter hun T1 verwerven dan de Marokkaans-Nederlandse kinderen, kan dit op termijn leiden tot een betere verwerving van de T2 (Lambert, 1981).

De leidster van voorschool De Gagel vermoedt dat vooral de Turkse ouders hun kinderen erg hebben overschat bij het invullen van de Nederlandse woordenschat op de lexiconlijsten. Voor verder onderzoek is het goed wanneer de leiders van de voorschool de ingevulde lexiconlijsten op de Nederlandse woordenschat controleren bij zowel de Marokkaanssprekende als Turkssprekende kinderen. Wanneer de ouders beweren geen Nederlands met elkaar te spreken, is het ook niet zeker

of zij daadwerkelijk weten of hun kinderen de Nederlandse woorden kennen, omdat hun eigen kennis van het Nederlands niet groot is.

In dit onderzoek is er slechts één Berbersprekend kind meegenomen. Er kon over deze taalgroep daardoor geen uitspraak gedaan worden. Om een goed beeld te kunnen vormen van de T1 bij Marokkaans-Nederlandse kinderen, moet ook deze taal meegenomen worden, omdat Berbersprekende gezinnen een groot deel vormen van de Marokkaanse gemeenschap in Nederland.

Afgaande op de literatuur, de resultaten en conclusies uit dit onderzoek kunnen we de hoofdvraag beantwoorden: in hoeverre hangt de Nederlandse woordenschat van Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse peuters samen met hun moedertaalvaardigheid en hun taalaanbod?, is dat het klopt dat de Marokkaans-Nederlandse kinderen waarschijnlijk meer Nederlandse woorden kennen Turks-Nederlandse kinderen. Daarnaast kennen de Marokkaans-Nederlandse kinderen significant meer woorden in de T2 dan in de T1. De Turks-Nederlandse kinderen kennen meer woorden in de T1 dan in de T2, dit verschil is echter niet significant. Er kan misschien gesteld worden dat de minder grote Nederlandse woordenschat van Turks-Nederlandse kinderen samenhangt met een grotere woordenschat in de T1. Deze resultaten zijn niet significant in het huidige onderzoek, maar wel in lijn met de resultaten van het onderzoek van Scheele et al. (2010). Een grotere woordenschat in een van de twee talen kan te maken hebben met het grotere taalaanbod in een van de twee talen. Bij de Turkssprekende gemeenschap zal dit het Turks zijn, deels door de hogere status van de taal binnen deze gemeenschap, en bij de Marokkaanssprekende gemeenschap het Nederlands, omdat dit de 'lingua franca' van de gemeenschap is (Dorleijn & Nortier, 2008).

Uit onderzoek (Lambert, 1981) blijkt dat hoe groter de vaardigheid in de moedertaal, hoe beter de T2 verworven wordt. Dit zou kunnen gelden voor de Turks-Nederlandse kinderen. De resultaten wijzen echter niet erg duidelijk op een hogere moedertaalvaardigheid bij de Turks-Nederlandse kinderen dan bij de Marokkaans-Nederlandse kinderen. Daarnaast duiden de resultaten van dit onderzoek niet op een hoger taalaanbod in de T1 bij de Turks-Nederlandse kinderen. De Marokkaans-Nederlandse kinderen hebben zowel een groter taalaanbod in de T1 als in de T2, als het gaat om (voorgelezen) verhalen. Maar door het niet (volledig) invullen van de vragenlijst door de ouders kan deze uitkomst niet met zekerheid gesteld worden. Het taalaanbod verschilt in beide gemeenschappen en hoewel te verwachten was dat ook de moedertaalvaardigheid verschilt (Gathercole, 2016), is dat in mindere mate het geval dan verwacht.

Literatuurlijst

- Bosch, L., & Ramon-Casas, M. (2014). First translation equivalents in bilingual toddlers' expressive vocabulary: Does form similarity matter? *International Journal of Behavioral Development, 38* (4), 317–322.
- Dorleijn, M., & Nortier, J. (2008). The hand and the glove: Code and style as bilingual options among young people of Turkish and Moroccan descent in the Netherlands. *Multilingualism and identities across contexts*, 109-128.
- Dronkers, J., & Kerkhoff, A. (1990). Sociaal milieu, taalvaardigheid en schoolsucces bij allochtonen, dialect-en standaardtaalsprekers. *Sociologische Gids, 37*(5), 304-319.
- Gathercole, V. C. M. (2016). 7 Factors Moderating Proficiency in Bilingual Speakers. *Bilingualism Across the Lifespan: Factors Moderating Language Proficiency*, 123-140.
- Gathercole, V. C. M., Pérez Tattam, R., & Stadthagen-González, H., & Thomas, Enlli M. (2014). Bilingual construction of two systems: To interact or not to interact? *Approaches to the study of bilingualism*, 63-89. Bristol, England: Multilingual Matters.
- Hupp, S., & Jewell, J. (2015). *Great myths of child development*. John Wiley & Sons, 69.
- Lambert, W. E. (1981). Bilingualism and language acquisition. *Annals of the New York academy of sciences, 379*(1), 9-22.
- Leseman, P. (1999). Achtergronden van leerlingen. *Onderwijskundig Lexicon, 3*, 35-91.
- Montrul, S. (2016). 8 Age of Onset of Bilingualism Effects and Availability of Input in First Language Attrition. *Bilingualism Across the Lifespan: Factors Moderating Language Proficiency*, 141-161.
- Pérez-Tattam, R., Gathercole, V. C. M., Yavas, F., Stadthagen-González, H., & Anrrich, G. (2013). Measuring grammatical knowledge and abilities in bilinguals: Implications for assessment and testing. *Issues in the assessment of bilinguals*, 111–129. Bristol, England: Multilingual Matters.
- Röttger, M. W. (2016). *Niveau eerste taal als voorspeller voor niveau tweede taal bij tweejarigen*. (Masterthesis).
- Scheele, A. F., Leseman, P. P., & Mayo, A. Y. (2010). The home language environment of monolingual and bilingual children and their language proficiency. *Applied Psycholinguistics, 31*(01), 135-140.
- Schoon, L. M. (2015). *De Invloed van Etnische Groepssamenstelling op het Verband tussen de Stimulering van de Taalontwikkeling en de Woordenschat van Peuters* (Masterthesis).

Schlichting, J.E.P.T. (2006). *Lexiconlijsten Marokkaans-Arabisch, Tarifit-Berbers en Turks*. Amsterdam: JIP.

Bijlage I: Lexiconlijsten Schlichting (2006)

LEXICONLIJST TURKS - NEDERLANDS

Turks

Lexiquotient

© Copyright Liesbeth Schlichting / JIP- Amsterdam
www.uitgeverij-jip.nl / mail@uitgeverij-jip.nl

Formulu doldurduğunuz tarih
invuldatum

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Cocuğunuzun adı nedir (adı ve soyadı)
Ingevuld door de ouder(s)/verzorger(s) van (voornaam en achternaam)

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Doğum tarihi
Geboortedatum

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Cinsiyeti
Geslacht

erkek / jongen kız / meisje

Anadili nedir...
Moedertaal van...

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Evde genellikle hangi lisan konuşuluyor?
(Örneğin Hollandaca, Türkçe, Arapça)
Welke taal wordt er thuis hoofdzakelijk met het kind gesproken?
(Bijvoorbeeld Turks, Nederlands)

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Bu sözcük listesini doldurmak için gereken yönergeler

Çocuğunuz hangi kelimeleri söylüyor ve bunu hangi dilde söylüyor? Bu kelimeleri işaretleyiniz. Örneğin: Çocuğunuz Türkçe 'iki' diyebiliyorsa 'iki' yi işaretleyiniz. Hollandaca 'twee' diyorsa, Hollandacada 'twee' kelimesini işaretleyiniz. Çocuğunuz hem Türkçede hem Hollandacada bu kelimeleri kullanıyorsa, iki dilde bunu işaretleyiniz. Listede çocuğunuzun söylebildiği kelime sayısından daha az kelimeler var. Başkasının söylemesi sayılmaz. Daha iyi söylemediği kelimelerde geçerli sayılır. Önemli olan siz kendiniz çocuğunuzun anlamanız. Örneğin 'emme'-yi 'ekmek' olarak işaretleyebilirsiniz veya 'şuba'-yı 'çorba' olarak işaretleyebilirsiniz.

Aanwijzingen bij het invullen van deze woordenlijst

Welke woorden zegt uw kind al? U kruist het woord aan bij de taal waarin uw kind het woord zegt. Als uw kind het Turkse woord 'iki' zegt, dan kruist u het woord 'iki' aan. Misschien gebruikt uw kind niet 'iki' maar het Nederlandse woord 'twee'. Dan zet u een kruisje bij het woord 'twee'. Als uw kind een woord in beide talen zegt, dan kunt u dat in beide talen aankruisen.
Niet alle woorden die uw kind kent staan op deze lijst. Ook woorden die nog niet goed gezegd worden tellen mee. Als u maar begrijpt wat uw kind bedoelt. Dus: 'sape' mag worden aangekruist bij 'slapen', 'visie' mag worden aangekruist bij 'televisie'.

Çeşitli şeyler / allerlei dingen

top ☐ ☐ bal	barbi ☐ ☐ barbie	bitane ☐ ☐ eentje (bijv. geef mij er eentje)
çanta ☐ ☐ tas	tik ☐ ☐ tik	renk ☐ ☐ kleur
öpmük ☐ ☐ kusje	şemsiye ☐ ☐ paraplu	misket ☐ ☐ knikker
gözlük ☐ ☐ bril	kağıt ☐ ☐ papier	tebeşir ☐ ☐ krijtje
kalem ☐ ☐ pen	oyun ☐ ☐ spel	
kutu ☐ ☐ doos	gazete ☐ ☐ krant	
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Oyun / spel

okşamak ☐ ☐ aai	düt düt ☐ ☐ toet	ü-ürü-üüü ☐ ☐ kukeleku
mö ☐ ☐ boe	bir iki ☐ ☐ één twee	hoppala ☐ ☐ hoepetee
bom ☐ ☐ boem	brrruumm ☐ ☐ broem	
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Taşıtlar / voertuigen		
araba ☐ ☐ auto	tır ☐ ☐ vrachtauto	helikopter ☐ ☐ helikopter
bisiklet ☐ ☐ fiets	motosiklet ☐ ☐ brommer	ambülans ☐ ☐ ziekenauto
otobüs ☐ ☐ bus		
toplam		totaal

Nasıl? / hoe is het?		
bitti ☐ ☐ op (biv. eten)	kara ☐ ☐ donker	başka ☐ ☐ andere
kapalı ☐ ☐ dicht	büyük ☐ ☐ groot	öbür ☐ ☐ groen
açık ☐ ☐ open	hoş ☐ ☐ leuk	yeşil ☐ ☐ groen
güzel ☐ ☐ mooi	iyi ☐ ☐ goed	öldü ☐ ☐ dood
tatlı ☐ ☐ lekker	temiz ☐ ☐ schoon	siyah ☐ ☐ zwart
yaş ☐ ☐ nat	mavi ☐ ☐ blauw	değişik ☐ ☐ anders
bozuk ☐ ☐ kapot	yapışık ☐ ☐ vast (biv. vast-geplakt)	uzun ☐ ☐ lang
yaramaz ☐ ☐ stout	kolay ☐ ☐ makkelijk	çok ☐ ☐ heel (biv. heel groot)
acayip ☐ ☐ raar		☐ veel
toplam		totaal

Giyim / kleding		
palto ☐ ☐ jas	şal ☐ ☐ das/sjaal	başlık ☐ ☐ hoed
pantolon ☐ ☐ broek	pijama ☐ ☐ pyjama	kolye ☐ ☐ ketting
bez ☐ ☐ luier	önlük ☐ ☐ slabbetje	terlik ☐ ☐ slippers
toplam		totaal

Dışarda / buiten		
ev ☐ ☐ huis	kaydırak ☐ ☐ glijbaan	adım ☐ ☐ stap
yağmur ☐ ☐ regen	kar ☐ ☐ sneeuw	orman ☐ ☐ bos
ay ☐ ☐ maan	alışveriş ☐ ☐ boodschappen	hastane ☐ ☐ ziekenhuis
salıncak ☐ ☐ schommel	çit ☐ ☐ hek	yangın ☐ ☐ brand
toplam		totaal

Yerler ve zamanlar / plaats en tijd		
dışarda ☐ ☐ buiten	içinde ☐ ☐ binnen	tersine ☐ ☐ andersom
gitmiş ☐ ☐ weg	oraya ☐ ☐ naar (-toe)	dahil ☐ ☐ erbij
aşağıda ☐ ☐ beneden	yarın ☐ ☐ morgen	zaman ☐ ☐ toen
üstünde ☐ ☐ erop		
toplam		totaal

Hayvanlar / dieren		
kedi ☐ ☐ poes	fare ☐ ☐ muis	güvercin ☐ ☐ duif
inek ☐ ☐ koe	domuz ☐ ☐ varken	ayak ☐ ☐ poot
balık ☐ ☐ vis	aslan ☐ ☐ leeuw	kuzu ☐ ☐ lam
ayı ☐ ☐ beer	sinek ☐ ☐ vlieg	gaga ☐ ☐ snavel
kuş ☐ ☐ vogel	papağan ☐ ☐ papegaai	
tavşan ☐ ☐ konijn	baykuş ☐ ☐ uil	
toplam		totaal

Kişiler / mensen

baba ☐ ☐ <i>papa</i>	bay ☐ ☐ <i>meneer</i>	amca ☐ ☐ <i>oom</i>
... (kendi adı) ☐ ☐ ... (<i>eigen naam</i>)	doktor ☐ ☐ <i>dokter</i>	kadın ☐ ☐ <i>vrouw</i>
çocuk ☐ ☐ <i>kindje</i>	polis ☐ ☐ <i>politie</i>	nine ☐ ☐ <i>oma</i>
kız ☐ ☐ <i>meisje</i>	anne ☐ ☐ <i>moeder</i>	anneanne ☐ ☐ <i>oma</i>
cüce ☐ ☐ <i>kabouter</i>	abla ☐ ☐ <i>zus</i>	babaanne ☐ ☐ <i>oma</i>
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Vucut / lichaam

burun ☐ ☐ <i>neus</i>	ağız ☐ ☐ <i>mond</i>	diş ☐ ☐ <i> tand</i>
kulak ☐ ☐ <i>oor</i>	el ☐ ☐ <i>hand</i>	göbek ☐ ☐ <i>navel</i>
saç ☐ ☐ <i>haar</i>	baş ☐ ☐ <i>hoofd</i>	kucak ☐ ☐ <i>schoot</i>
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Evde / thuis

banyo ☐ ☐ <i>bad</i>	mutfak ☐ ☐ <i>keuken</i>	örtü ☐ ☐ <i>deken</i>
saat ☐ ☐ <i>klok</i>	tabak ☐ ☐ <i>bord</i>	buzdolabı ☐ ☐ <i>koelkast</i>
lamba ☐ ☐ <i>lamp</i>	bıçak ☐ ☐ <i>mes</i>	radyo ☐ ☐ <i>radio</i>
kapı ☐ ☐ <i>deur</i>	dolap ☐ ☐ <i>kast</i>	soba ☐ ☐ <i>kachel</i>
telefon ☐ ☐ <i>telefoon</i>	oda ☐ ☐ <i>kamer</i>	sepet ☐ ☐ <i>mand</i>
duş ☐ ☐ <i>douche</i>	saksı ☐ ☐ <i>pot</i>	köşe ☐ ☐ <i>hoek</i>
masa ☐ ☐ <i>tafel</i>	ayna ☐ ☐ <i>spiegel</i>	
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Yemek / eten

elma ☐ ☐ <i>appel</i>	çay ☐ ☐ <i>thee</i>	limonata ☐ ☐ <i>limonade</i>
peynir ☐ ☐ <i>kaas</i>	çorba ☐ ☐ <i>soep</i>	hagelslag ☐ ☐ <i>hagelslag</i>
şeker ☐ ☐ <i>snoepje</i>	et ☐ ☐ <i>vlees</i>	şeker ☐ ☐ <i>suiker</i>
mamma ☐ ☐ <i>pap</i>	armut ☐ ☐ <i>peer</i>	kivi ☐ ☐ <i>kiwi</i>
süt ☐ ☐ <i>melk</i>	çukulata ☐ ☐ <i>chocolade</i>	
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Birşeyler yapmak / dingen doen

otur(mak) ☐ ☐ <i>zitten</i>	çıkarmak ☐ ☐ <i>afdoen</i>	uç(mak) ☐ ☐ <i>vliegen</i>
bak(mak) ☐ ☐ <i>kijken</i>	gel(mek) ☐ ☐ <i>komen</i>	sürün(mek) ☐ ☐ <i>kruipen</i>
oyna(mak) ☐ ☐ <i>spelen</i>	sür(mek) ☐ ☐ <i>rijden</i>	kalk(mak) ☐ ☐ <i>opstaan</i>
al(mak) ☐ ☐ <i>pakken</i>	ara(mak) ☐ ☐ <i>zoeken</i>	kal(mak) ☐ ☐ <i>blijven</i>
al(mak) ☐ ☐ <i>nemen</i>	dön(mek) ☐ ☐ <i>draaien</i>	koy(mak) ☐ ☐ <i>leggen</i>
al(mak) ☐ ☐ <i>halen</i>	giyin(mek) ☐ ☐ <i>aandoen</i>	bul(mak) ☐ ☐ <i>vinden (na zoeken)</i>
oku(mak) ☐ ☐ <i>lezen</i>	çalış(mak) ☐ ☐ <i>werken</i>	dene(mek) ☐ ☐ <i>passen</i>
sil(mek) ☐ ☐ <i>poetsen</i>	ısırmak ☐ ☐ <i>bijten</i>	sev(mek) ☐ ☐ <i>vasthouden</i>
yap(mak) ☐ ☐ <i>maken</i>	git(mek) ☐ ☐ <i>gaan</i>	yapabil(mek) ☐ ☐ <i>kunnen</i>
düş(mek) ☐ ☐ <i>vallen</i>	iste(mek) ☐ ☐ <i>willen</i>	bil(mek) ☐ ☐ <i>weten</i>
yüz(mek) ☐ ☐ <i>zwemmen</i>		aç(mak) ☐ ☐ <i>opendoen</i>
at(mak) ☐ ☐ <i>gooien</i>		
tara(mak) ☐ ☐ <i>kammen</i>		
		toplam <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Cümleler / zinnen

palto giy ☐ ☐ <i>jas aan</i>	bir bak ☐ ☐ <i>kijk eens</i>	haydi gel ☐ ☐ <i>kom maar</i>
bir defa daha ☐ ☐ <i>nog een keer</i>	kendin yap ☐ ☐ <i>zelf doen</i>	bu ne ☐ ☐ <i>wat is dat</i>
yaşak ☐ ☐ <i>mag niet</i>	o da ☐ ☐ <i>ook</i>	kafasında ☐ ☐ <i>op zijn kop</i>
bir tane daha ☐ ☐ <i>nog een</i>	şarkı söyle(mek) ☐ ☐ <i>zingen</i>	daha çok ☐ ☐ <i>meer</i>
polis arabası ☐ ☐ <i>politieauto</i>	yardım et(mek) ☐ ☐ <i>helpen</i>	ham yap ☐ ☐ <i>happen</i>
duş yap(mak) ☐ ☐ <i>douchen</i>	telefon et(mek) ☐ ☐ <i>bellen</i>	kaka yap(mak) ☐ ☐ <i>poepen</i>
sahip ol(mak) ☐ ☐ <i>hebben</i>	adım at(mak) ☐ ☐ <i>stappen</i>	ayakta dur(mak) ☐ ☐ <i>staan</i>
yemek pişir(mek) ☐ ☐ <i>koken</i>	top oyna(mak) ☐ ☐ <i>ballen</i>	dans et(mek) ☐ ☐ <i>dansen</i>
çiş yap(mak) ☐ ☐ <i>plassen</i>	beni ☐ ☐ <i>mij</i>	çamaşır makinası ☐ ☐ <i>wasmachine</i>
çöp kutusu ☐ ☐ <i>prullenbak</i>	hadı ama ☐ ☐ <i>maar (bijv. doe maar)</i>	benim ☐ ☐ <i>mijn</i>
senin ☐ ☐ <i>jou(w)</i>	çıkart ☐ ☐ <i>uit (bijv. jas uit)</i>	bu kadar ☐ ☐ <i>zoveel</i>
onun için ☐ ☐ <i>daarom</i>	ayak parmağı ☐ ☐ <i>teen</i>	onlar ☐ ☐ <i>ze (bijv. ze zijn weg)</i>
toplam <input type="text"/>		totaal <input type="text"/>

Küçük kelimeler / kleine woordjes

iki ☐ ☐ <i>twee</i>	hemen hemen ☐ ☐ <i>bijna</i>	yinede ☐ ☐ <i>toch</i>
böyle ☐ ☐ <i>zo</i>	ne ☐ ☐ <i>wat? (bijv. wat is...?)</i>	tamamen ☐ ☐ <i>helemaal</i>
değil ☐ ☐ <i>niet</i>	ve ☐ ☐ <i>en</i>	onun ☐ ☐ <i>van...</i>
ben ☐ ☐ <i>ik</i>	çok ☐ ☐ <i>heel (bijv. heel groot)</i>	☐ ☐ <i>zijn (bijv. zijn tas)</i>
bir ☐ ☐ <i>een (bijv. een auto)</i>	ner(e)de ☐ ☐ <i>waar?</i>	belki ☐ ☐ <i>misschien</i>
daha ☐ ☐ <i>nog</i>	(çok)bol ☐ ☐ <i>heleboel</i>	dört ☐ ☐ <i>vier</i>
kendin ☐ ☐ <i>zelf</i>	hepisi ☐ ☐ <i>allemaal</i>	beş ☐ ☐ <i>vijf</i>
sen ☐ ☐ <i>jij</i>	için ☐ ☐ <i>voor (bijv. voor jou)</i>	
toplam <input type="text"/>		totaal <input type="text"/>

Deyimler / gezegdes

pis ☐ ☐ <i>bah</i>	selam ☐ ☐ <i>hal/hoi</i>	dur ☐ ☐ <i>ho</i>
evet ☐ ☐ <i>ja</i>	teşekkür ☐ ☐ <i>dank</i>	amin ☐ ☐ <i>amen</i>
aayy/aagg ☐ ☐ <i>au</i>	ağrı ☐ ☐ <i>pijn</i>	tak ☐ ☐ <i>pang</i>
merhaba ☐ ☐ <i>hallo</i>	lütfen ☐ ☐ <i>alstublieft</i>	huraa ☐ ☐ <i>hoera</i>
iyi uykular ☐ ☐ <i>welterusten</i>		
toplam <input type="text"/>		totaal <input type="text"/>

Gösterge kelimeler / verwijswaarden en lidwoorden

o ☐	☐ <i>hij</i>	☐ <i>dat</i>
bu ☐	☐ <i>deze</i>	☐ <i>de</i>
şu ☐	☐ <i>dit</i>	☐ <i>het</i>
	☐ <i>die</i>	
toplam <input type="text"/>		totaal <input type="text"/>

Ontvangdatum: - -

Ruwe score:

Leeftijd in maanden bij invullen:

Lexiquotient
Turks:

LEXICONLIJST

MAROKKAANS-ARABISCH – NEDERLANDS

M-A

Lexiquotiënt

© Copyright Liesbeth Schlichting / JIP- Amsterdam
www.uitgeverij-jip.nl / mail@uitgeverij-jip.nl

tariëch l-tal'mier
invuldatum

ta'mmerat min l-walied/l-walieda aw le-mkellef/le-mkellfa dya!
(l-ism isj-sjachsie wa l-ism l-a'ilie)

Ingevuld door de ouder(s)/verzorger(s) van (voornaam en achternaam)

tariëch l-izdiyaad
Geboortedatum

l-zjins
Geslacht

sjnoe hiya loeghat l-oemm ka-tetkellem...
Moedertaal van...

sjnoe hiya l-loegha ka-tetkellem(i) fe-l-'aada ma'a tifi-ek
f- id-dar? (mataalen: id-darizja l-meghrebiiya, l-hoelandiyya,
l-faransawiyya)

Welke taal wordt er thuis hoofdzakelijk gesproken?
(bijvoorbeeld Tarifit-Berbers, Arabisch, Nederlands)

irsjadaat 'and ta'mier la'iha l-kelmaat

chess-ek te-dier(i) l-a'lama hawla l-kelmaat lli ka-y-goel-hum tifi-ek. min l-muhimm ka-y-goel hum tifi-ek **bi nafs-u**, wa bi-ann ma-kayen-sj sjie wahed aachur ka-y-goel dik l-kelmaat lahu. chess-ek te-dier(i) a'lama hawla l-loegha lli y-goel fi-ha tifi-ek had l-kelma. mataalen, ida ka-y-goel be d-darizja 'kora', dier (i) a'lama hawla had l-kelma. yemkin ma-y-goel-sj 'kora' be d-darizja walakin ka-y-goel 'bal' be l-hoelandiyya. fe had l-haal, dier(i) a'lama hawla l-kelma 'bal'. ida ka-y-goel tifi-ek had l-kelma be l-loeghaat be zjoezj, dier(i) a'lama hawla l-kelma be l-loeghaat be zjoezj. masji zjemie' l-kelmaat lli ka-ye-'ref-hum tifi-ek moezjoedien fi had il-la'iha. hetta l-kelmaat lli ma-ka-yeferrez-hum-sj tifi-ek, hseb-hum mezyanien! mataalen: ka-ye-goel 'waqa' (wa ka-ye-qsed 'warqa'), dier(i) a'lama hawla l-kelma 'warqa'. ida ka-ye-goel 'ich' (wa ka-ye-qsed 'wesech') dier(i) a'lama hawla l-kelma 'wesech'.

Aanwijzingen bij het invullen van de woordenlijst

U kruist de woorden aan die uw kind zegt. Het gaat erom dat uw kind de woorden **zelf** zegt, en dat de woorden niet zijn voorgezegt. U kruist het woord aan bij de taal waarin uw kind het woord zegt. Als uw kind het Arabische woord 'kora' zegt, dan kruist u het woord 'kora' aan. Misschien gebruikt uw kind niet 'kora' maar het Nederlandse woord 'bal'. Dan zet u een kruisje bij het woord 'bal'. Als uw kind het woord in beide talen zegt, dan kruist u het aan in beide talen.

Niet alle woorden die uw kind kent staan op deze lijst.

Ook woorden die nog niet goed worden uitgesproken tellen mee. Dus 'waka' mag worden aangekruist bij 'warka', 'ech' mag worden aangekruist bij 'wesech'. En 'boem' mag worden aangekruist bij 'bloem'.

hwayezj moechtalfa / allerlei dingen

kora *bat*
ktab *boek*
sak *tas*
floes *cent(jes)*
moesiqa *muziek*
ndaader *brii*

warqa *blaadje*
sjwieya *beetje*
kado *cadeautje*
sendocq *doos*
tabasjier *krijtje*
buzzel *puzzel*

nfara *toeter*
chaatem *ring*
nfacha *ballon*
terf *stukje*
lbiy *knikker*

totaal

totaal

la'ab / spel

la-la la-la *hop paardje hop*
wahed zjoezj *één twee*
hoc *boe*

miyaw *miauw*
y-qaas *aal*
tot *toet*

koekoe *kukeleku*

totaal

totaal

l-mekla wa isj-sjrab / eten en drinken

batata ☐ ☐ aardappels	friet ☐ ☐ patat	beloel ☐ ☐ pap
banana ☐ ☐ banaan	helwa ☐ ☐ snoepje	zitoen ☐ ☐ olijf
hlieb ☐ ☐ melk	sjokoela ☐ ☐ chocolade	zbieb ☐ ☐ rozijn
teffaha ☐ ☐ appel	glace ☐ ☐ ijs(je)	chiezoe ☐ ☐ worteltjes
sukkar ☐ ☐ suiker	polo ☐ ☐ kato	
chobza ☐ ☐ brood(je)		
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

kief hada? / hoe is het?

saafi ☐ ☐ op / klaar	drijf ☐ ☐ lief	aali ☐ ☐ hoog
schoen ☐ ☐ warm	zied ☐ ☐ meer	ghrieb ☐ ☐ raar
kbier ☐ ☐ groot	dlam ☐ ☐ donker	hmaq ☐ ☐ gek
zwien ☐ ☐ leuk	sfer ☐ ☐ geel	fayyeq ☐ ☐ wakker
bzef ☐ ☐ veel	mzeyyer ☐ ☐ strak	kaamel ☐ ☐ heel [niet kapot]
mherres ☐ ☐ kapot	mezyaan ☐ ☐ goed	sahel ☐ ☐ makkelijk
chaawi ☐ ☐ leeg	mehloel ☐ ☐ los	
faaziq ☐ ☐ nat	wessech ☐ ☐ vies	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

malabes / kleding

tqaasjer ☐ ☐ sokken	bijama ☐ ☐ pyjama	riyyaga ☐ ☐ slabbetje
serwaal ☐ ☐ broek	tarboesj ☐ ☐ pet	sdaafa ☐ ☐ knoop
kebbot ☐ ☐ jas	keswa ☐ ☐ jurk	kasjkoe! ☐ ☐ das / sjaaf
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

barra / buiten

sjta ☐ ☐ regen	telzj ☐ ☐ sneeuw	afieya ☐ ☐ brand
nue ☐ ☐ huis	zlaqa ☐ ☐ glijbaan	ghaaba ☐ ☐ bos
dar ☐ ☐ bloem	tayasja ☐ ☐ schommel	griyaazj ☐ ☐ hek
	l-ard ☐ ☐ grond	soem'a ☐ ☐ toren
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

hayawanaat / dieren

kelb ☐ ☐ hond	faar ☐ ☐ muis	ferroj ☐ ☐ haan
hoet ☐ ☐ vis	halloef ☐ ☐ varken	moeka ☐ ☐ uil
farch ☐ ☐ vogel	debbaan ☐ ☐ vlieg	chroef ☐ ☐ lam
hamatoen ☐ ☐ konijn	'awd ☐ ☐ paard	taws ☐ ☐ pauw
qniyya ☐ ☐ koe	ma'eza ☐ ☐ geit	
beqra ☐ ☐ koe	sbe'a ☐ ☐ leeuw	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

mraakeb / voertuigen

tonobiel ☐ ☐ auto	bato ☐ ☐ boot	lakoeptir ☐ ☐ helikopter
bisjikleeta ☐ ☐ fiets	labilans ☐ ☐ ziekenauto	tiyaara ☐ ☐ vliegtuig
tren ☐ ☐ trein	kamioe ☐ ☐ vrachtauto	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

ansjita / dingen doen		
kakka ☐	☐ poepen	y-boel ☐ ☐ plassen
chichi ☐		ye-ghsel ☐ ☐ wassen
y-boes ☐ ☐ kussen		y-goel ☐ ☐ zeggen
dodo ☐	☐ slapen	ye-nqaz ☐ ☐ springen
y-na'es ☐		ye-chess ☐ ☐ moet(en)
ye-msji ☐	☐ lopen	ye-sma'a ☐ ☐ horen [met de oren]
	☐ gaan	y-koeh ☐ ☐ hoesten
	☐ weggaan	ye-lqa ☐ ☐ vinden [na zoeken]
ye-bni ☐ ☐ bouwen		ye-rsem ☐ ☐ tekenen
ye-wqef ☐ ☐ staan / opstaan		y-doer ☐ ☐ draaien
ye-zjib ☐ ☐ halen		y-herrek ☐ ☐ roeren
ye-sjri ☐ ☐ kopen		ye-isenna ☐ ☐ wachten
y-la'ab ☐ ☐ spelen		y-qelleb ☐ ☐ zoeken
y-tieh ☐ ☐ vallen		ya-choed ☐ ☐ nemen
ye-lbes ☐ ☐ aankleden		ye-sjedd ☐ ☐ vasthouden
		ye-hsel ☐ ☐ krijgen
		y-hatt ☐ ☐ zetten
		mesmoeh ☐ ☐ mag / mogen
		y-qeyyes ☐ ☐ past / passen
		ye-nzjah ☐ ☐ lukt
		ye-bghi ☐ ☐ lust(en)
		y-neddef ☐ ☐ poetsen / schoonmaken
		y-ncqqi ☐
		ye-ghanni ☐ ☐ zingen
		y-'awwen ☐ ☐ helpen
		bra ☐ ☐ wil(len)
		y-seffer ☐ ☐ fluiten
		ye-hboe ☐ ☐ kruipen
		totaal ☐ totaal ☐

f-id-dar / in huis		
douche ☐ ☐ douche	biet l-ma ☐ ☐ w.c.	serzjem ☐ ☐ raam
baab ☐ ☐ deur	kabina ☐	drozj ☐ ☐ trap
tabsiel ☐ ☐ bord	ger'a ☐ ☐ fles	sjofasj ☐ ☐ kachel
tabla ☐ ☐ tafel	brick ☐ ☐ pot	hamaam ☐ ☐ bad
frasj ☐ ☐ bed	biet ☐ ☐ kamer	staah ☐ ☐ dak
moes ☐ ☐ mes	sjma'a ☐ ☐ kaars	sjoemini ☐ ☐ schoorsteen
maryo ☐ ☐ kast	taro ☐ ☐ afvalbak	tbiesla ☐ ☐ schoteltje
		totaal ☐ totaal ☐

atraf dyal l-zjism / lichaamsdelen		
'ayn ☐ ☐ oog	senna ☐ ☐ tand	nuss ☐ ☐ billen
ied ☐ ☐ hand	oedn ☐ ☐ oor	'unk ☐ ☐ nek
kersj ☐ ☐ buik	dra'a ☐ ☐ arm	
		totaal ☐ totaal ☐

kelmaat sghar / kleine woordjes		
zjoezj ☐ ☐ twee	wa ☐ ☐ en	ma'a ☐ ☐ met
le- ☐ ☐ de	oc ☐	yemkin ☐ ☐ misschien
wahed ☐ ☐ een	aachur ☐ ☐ andere	yek ☐ ☐ toch?
fien ☐ ☐ waar	wahda ☐ ☐ eentje	masji ☐ ☐ niet
ana ☐ ☐ ik / mij	doek ☐ ☐ die	djali ☐ ☐ mijn
hada ☐ ☐ dit	nta ☐ ☐ jij	ma-zel ☐ ☐ nog
bzef ☐ ☐ heleboel / veel	koel-sji ☐ ☐ allemaal	koeloe ☐ ☐ helemaal
bhal hakda ☐ ☐ zo [op deze wijze]	hada 'alesj ☐ ☐ daarom	hetta ☐ ☐ ook
sja'e'l ☐ ☐ aan [van licht]	dyal-ek ☐ ☐ jouw / van jou	dyal ☐ ☐ van
hada ☐	hoewa ☐ ☐ hij	qrieb ☐ ☐ bijna
	qdem ☐ ☐ voor [van plaats]	
		totaal ☐ totaal ☐

l-makaan wa l-waqt / plaats en tijd

ghedda ☐ ☐ <i>morgen</i>	milli ☐ ☐ <i>toen</i>	'and ☐ ☐ <i>bij</i>
loewwel ☐ ☐ <i>eerst</i>	tani ☐ ☐ <i>weer (nogmaals)</i>	qelbi ☐ ☐ <i>andersom</i>
debba ☐ ☐ <i>nu / meteen</i>	a'la ☐ ☐ <i>op / daarop</i>	deghya ☐ ☐ <i>gauw</i>
min ba'ed ☐ ☐ <i>straks</i>	iywah ☐ ☐ <i>dan</i>	serbi ☐ ☐ <i>schiet op!</i>
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

in-naas / mensen

baba ☐ ☐ <i>papa</i>	bent ☐ ☐ <i>meisje</i>	lalla ☐ ☐ <i>mevrouw</i>
henna ☐ ☐ <i>oma</i>	boelies ☐ ☐ <i>politie</i>	micky ☐ ☐ <i>clown</i>
zjedda ☐ ☐ <i>man</i>	smieya ☐ ☐ <i>eigen naam</i>	
razjel ☐ ☐ <i>man</i>	tbieb ☐ ☐ <i>dokter</i>	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

l-amtaal / gezegden en uitroepen

be-slama ☐ ☐ <i>dag</i>	ai ☐ ☐ <i>au</i>	chayeb ☐ ☐ <i>bah</i>
didi ☐ ☐ <i>pijn</i>	eece ☐ ☐ <i>hoera</i>	wih ☐ ☐ <i>ach / och</i>
sjoekran ☐ ☐ <i>dank / dankjewel</i>	te-sbah a'la ☐ ☐ <i>welgerusten</i>	wa'a ☐ ☐ <i>ha</i>
qef ☐ ☐ <i>ho / stop</i>	l-cheer ☐ ☐ <i>welgerusten</i>	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

l-zjumlaat / zinnen

yallah azji ☐ ☐ <i>kom maar</i>	mezyaan ☐ ☐ <i>goed zo</i>	ma t-dier-sj ☐ ☐ <i>niet doen!</i>
merra chura ☐ ☐ <i>nog een keer</i>	zied wahed ☐ ☐ <i>nog één</i>	ghadi t-goel ☐ ☐ <i>ga je bidden?</i>
ana ndier-u ☐ ☐ <i>zelf doen</i>	a'la rasoe ☐ ☐ <i>op zijn kop</i>	allah akbar? ☐ ☐ <i>ga je bidden?</i>
lbes kebboet ☐ ☐ <i>jas aan</i>	sjkel aachur ☐ ☐ <i>anders</i>	smeh li ☐ ☐ <i>het spijt me</i>
sjnoe hada ☐ ☐ <i>wat is dat</i>	ye-dreb it-tilifun ☐ ☐ <i>bellen</i>	
		totaal <input type="text"/> totaal <input type="text"/>

Ontvangdatum: <input type="text"/> - <input type="text"/> - <input type="text"/>	Ruwe score: <input type="text"/>
Leeftijd in maanden bij invullen: <input type="text"/>	Lexiquotient Marokkaans-Arabisch: <input type="text"/>

LEXICONLIJST TARIFIT-BERBERS - NEDERLANDS

T-B

Lexiquotiënt

© Copyright Liesbeth Schlichting / JIP- Amsterdam
www.uitgeverij-jip.nl / mail@uitgeverij-jip.nl

Ttarix n ueemmar
Invuldatum

--	--	--	--	--	--	--	--

Emmam t lwalidin niy l'awliyya n uhenjir
Ingevuld door de ouder(s)/verzorger(s) van
(voornaam en achternaam)

--

Mermi yexreq
Geboortedatum

--	--	--	--	--	--	--	--

Ahenjir niy tahejnirt
Geslacht

ahenjir / jongen tahejnirt / meisje

Men llugha i tessawal di l'asl...
Moedertaal van...

jemmac / moeder

babac / vader

--	--

Min tessawarem aţtas di taddart?
(amacnaw tmaziyt, taeraft, tahulandect)
Welke taal wordt er thuis hoofdzakelijk gesproken?
(bijvoorbeeld Tarifit-Berbers, Arabisch, Nederlands)

--

Mamec a temmared lista ya

Min izemmar ad yini uhenjiri niy tzemmar ad tini thenjirt nwen? Eg zizat i wawal d yesnit d yaqqarit uhenjir, ney tesnit d teqqarit thenjirt ij n lealama am ta 'x'. Mara yeqqar awal 'nec' di tmaziyt, eg zizat i wawala 'x'. Mumkin ad yini memmim ney yedjim awal nni di thuladect har 'ik', eg zizat wawal nni di yenna s thulandect lealama 'x'. Mumkin ad yini tmayen n wawalen, ij n di tmaziyt wen nedni di thulandect, eg leama nni zizat i kul ij n zzissen. Ahenjir nwem rubbama yessen awalen nmedni ur djin ca di listaya. Wer nessiwir ca x wawalen d iteawaden mara yennat ca n ijn zzates. Waxxa ur yeqqir c awal ni mlih, matalan yeqqar 'um' i 'weyrum' neg 'yun' i 'tilifizyun', i tfehmed as min yeqqar, sejlit hal mi yeqqarit mlih.

Aanwijzingen bij het invullen van deze woordenlijst

Welke woorden zegt uw kind al? U kruist het woord aan bij de taal waarin uw kind het woord zegt. Als uw kind het Tarifit woord 'nec' zegt, dan kruist u het woord 'nec' aan. Misschien gebruikt uw kind niet 'nec' maar het Nederlandse woord 'ik'. Dan zet u een kruisje bij het woord 'twee'. Als uw kind een woord in beide talen zegt, dan kunt u dat in beide talen aankruisen. Niet alle woorden die uw kind kent staan op deze lijst. Ook woorden die nog niet goed gezegd worden tellen mee. Als u maar begrijpt wat uw kind bedoelt. Dus: 'sape' mag worden aangekruist bij 'slapen', 'visie' mag worden aangekruist bij 'televisie'. En 'boem' mag worden aangekruist bij 'bloem'.

Lahwayej marra / allerlei dingen

<p>munika ☐ ☐ pop</p> <p>lkitab ☐ ☐ boek</p> <p>aceyyur ☐ ☐ ballon</p> <p>tcuppita ☐ ☐ speen</p> <p>lmeftah ☐ ☐ sleutel</p> <p>rmusiqa ☐ ☐ muziek</p>	<p>ariyalu ☐ ☐ kadoetje</p> <p>kadu ☐ ☐ cent(jes)</p> <p>tincacin ☐ ☐ stuk/stukje</p> <p>ttarf ☐ ☐ kant (bijv. aan die kant)</p> <p>cwayt ☐ ☐ beetje</p>	<p>- pitu ☐ ☐ toeter</p> <p>pippip ☐ ☐ blaadje</p> <p>tawriqt ☐ ☐ ding</p> <p>rħajet ☐ ☐ gat</p> <p>nuqqib ☐ ☐ haakje</p> <p>gancu ☐ ☐</p>
lmajmue		totaal

Rirat / apel

<p>aai ☐ ☐ aai</p> <p>haw haw ☐ ☐ woef</p> <p>miaw ☐ ☐ miauw</p>	<p>lalala ☐ ☐ lalala</p> <p>tuct ☐ ☐ kiekeboe</p> <p>rren rren ☐ ☐ broem</p>	<p>hup lala ☐ ☐ hop (paardje)</p> <p>kuku ku ☐ ☐ kukeleku</p>
lmajmue		totaal

Mamec ggin / hoe is het?		
sennej ☐	☐ op (bijv. op de kast)	yarrez ☐ ☐ stuk (kapot)
ikemmer ☐	☐ klaar	ifaq ☐ ☐ wakker
iħma ☐	☐ heel	yeedu ☐ ☐ over (pijn)
	☐ warm	đreq ☐ ☐ los
iwessex ☐	☐ vies	abezzuħ ☐ ☐ klein
ura ☐	☐ ook	ixwa ☐ ☐ leeg
işmeđ ☐	☐ koud	azegway ☐ ☐ rood
đrafat ☐	☐ lief	yucra ☐ ☐ hoog
ktar ☐	☐ meer	abuhari ☐ ☐ gek
		awray ☐ ☐ geel
		iqsch ☐ ☐ moeilijk
		deyya ☐ ☐ gauw
		weħdes ☐ ☐ alleen
		yalađ ☐ ☐ fout
		awessar ☐ ☐ oud
		midadi ☐ ☐ paars
		izeyyar ☐ ☐ strak
		işeh ☐ ☐ heel (niet kapot)
		lmajmue ☐ totaal ☐

Ruħuc / lħayawan / dieren		
asadun ☐	☐ paard	aħuri ☐ ☐ schaap
yis ☐		beca ☐ ☐ kikker
aqzin ☐	☐ hond	qarqra ☐ ☐ olifant
haw ☐		lfil ☐ ☐ staart
lqird ☐	☐ aap	accgwađ ☐ ☐ geit
tyazit ☐		tyađ ☐ ☐ haan
tcuteħ ☐	☐ kip	yaziđ ☐ ☐ haan
		zarafa ☐ ☐ giraf
		lweħc ☐ ☐ beest
		beeu ☐ ☐ pauw
		řawes ☐ ☐ kop
		azedjif ☐ ☐ snavel
		acenqub ☐ ☐ snavel
		lmajmue ☐ totaal ☐

Iwdan / mensen		
yemma ☐	☐ mama	aħenjir ☐ ☐ kind/je
jeddi ☐	☐ opa	
... (isem nnes) ☐	☐ ... (eigen naam)	lalla ☐ ☐ mevrouw
bibiħ ☐	☐ baby	uma ☐ ☐ broer
lemseyyeh ☐	☐ clown	aryaz ☐ ☐ man
		baba ☐ ☐ vader
		eamti ☐ ☐ tante
		xalti ☐ ☐ mens
		bnadem ☐ ☐ mensen
		iwdan ☐ ☐ mensen
		lmajmue ☐ totaal ☐

Tiwarin / kleine woordjes		
wenni ☐	☐ die	ixef ☐ ☐ zelf
tenni ☐		inu ☐ ☐ mijn
yaq ☐	☐ aan	cek ☐ ☐ jij/je
tnayen ☐	☐ twee	cem ☐ ☐ bijna
amya ☐	☐ zo	crayen ☐ ☐ wat (bijv. wat is...)
lla ☐	☐ niet	min ☐ ☐ en
wa ☐	☐ deze	d ☐ ☐ niks
ta ☐		walu ☐ ☐ waar?
nec ☐	☐ ik	beħa ☐ ☐ van
ijn ☐	☐ een (bijv. een auto)	mani ☐ ☐ jou(w)
ead ☐	☐ nog	n ☐ ☐ allemaal
wanita ☐	☐ dit	nnec ☐ ☐ voor (bijv. voor jou)
tanita ☐		nnem ☐ ☐ veel
win ☐	☐ dat	marra ☐ ☐ heel (bijv. heel groot)
tin ☐		qibar ☐ ☐ heleboel
		ařtas ☐ ☐ hij / ie
		netta ☐ ☐ maar (bijv. doe maar)
		yir ☐ ☐ met
		akid ☐ ☐ toch
		uyac ☐ ☐ helemaal
		uyam ☐ ☐ daarom
		kurci ☐ ☐ zijn (bijv. zijn tas)
		suyenni ☐ ☐ misschien
		nnes ☐ ☐ ze (bijv. ze zijn weg)
		yemken ☐ ☐ waarom
		nitni ☐ ☐ waarom
		nitentin ☐ ☐ waarom
		mayemmi ☐ ☐ waarom
		lmajmue ☐ totaal ☐

Awaren / gezegdes		
beslama ☐	☐ dag	ccct ☐ ☐ ssst
lla ☐	☐ nee	ssalam ☐ ☐ hai / hoi
xya ☐	☐ oh	ceħ ☐ ☐ hé
wayyaw ☐		alla ☐ ☐ ach/och
mmm ☐	☐ mmm	iwa ☐ ☐ nou / hoor
		ha ☐ ☐ ha
		iwih ☐ ☐ hoor!
		waah ☐ ☐ jawel
		lmajmue ☐ totaal ☐

Amcan d rwaqt / plaats en tijd		
akid ☐	☐ mee	ddar ☐ ☐ af (bijv. de trap af)
sennej ☐	☐ boven	da ☐ ☐ hier
din ☐	☐ daar	yar ☐ ☐ bij
di ☐	☐ in/daarin	xminni ☐ ☐ straks
		drus ☐ ☐ even
		amezwar ☐ ☐ eerst
		şafi ☐ ☐ al (bijv. ik zie hem al)
		fissac ☐ ☐ meteen
Imajmue		totaal

Rehwayej di taddart / thuis		
qama ☐	☐ bed	druj ☐ ☐ trap
lkursi ☐	☐ stoel	ferciṭa ☐ ☐ vork
tazeyyat ☐	☐ fles	bitelma ☐ ☐ w.c.
telfaza ☐	☐ televisie	mamita ☐ ☐ pan
lkas ☐	☐ beker	rkazi ☐ ☐ raam
tayenjact ☐	☐ lepel	tfawt ☐ ☐ licht
lbank ☐	☐ bank	tfawekt ☐ ☐ licht
		rbic ☐ ☐ plant
		fenjan ☐ ☐ kopje
		tazeqqa ☐ ☐ dak
		aferran ☐ ☐ oven
		taṭebsilt ☐ ☐ schoteltje
		tcumect ☐ ☐ kaars
Imajmue		totaal

Aṭṭuḍ / kleding		
tqacir ☐	☐ sokken	tcacect ☐ ☐ muts
tisira ☐	☐ schoenen	triku ☐ ☐ trui
iharkusen ☐		llibuṭ ☐ ☐ laars
lalae ☐		cappu ☐ ☐ pet
		tcancelat ☐ ☐ sloffen
		taqeffart ☐ ☐ knoop
		tabluzt ☐ ☐ jurk
Imajmue		totaal

Barra / buiten		
tacejjart ☐	☐ boom	lbala ☐ ☐ schep
tanewwact ☐	☐ bloem	arbie ☐ ☐ gras
tfuct ☐	☐ zon	şşumect ☐ ☐ toren
tmesjida ☐	☐ school	tammūt ☐ ☐ grond
		lbuji ☐ ☐ hijskraan
		timessi ☐ ☐ brand
		rcafect ☐ ☐ brand
		fuffu ☐ ☐ brand
Imajmue		totaal

Lmakla / eten		
yayiṭa ☐	☐ koekje	tamedjact ☐ ☐ ei
lbanan ☐	☐ banaan	susiṭ ☐ ☐ worst
pulu ☐	☐ ijsje	lqehwa ☐ ☐ koffie
ayrum ☐	☐ broodje	aman ☐ ☐ water
pappa ☐		frita ☐ ☐ patat
		baṭaṭa ☐ ☐ aardappels
		ttut ☐ ☐ aardbeien
		danun ☐ ☐ yoghurt
		xizzu ☐ ☐ wortels
		lecin ☐ ☐ sinaasappel
Imajmue		totaal

Ddat n bnaḍem / lichaam		
tinzar ☐	☐ neus	tafdent ☐ ☐ teen
tiṭ ☐	☐ oog	tattuc ☐ ☐ been
aecddis ☐	☐ buik	tameşşat ☐ ☐ billen
ḍar ☐	☐ voet	deffar ☐ ☐ billen
		ayir ☐ ☐ arm
		iri ☐ ☐ nek
Imajmue		totaal

Ssiyarat / voertuigen		
ṭtumubin ☐	☐ auto	macina ☐ ☐ trein
pippip ☐		ṭeyyara ☐ ☐ vliegtuig
tayarrabut ☐	☐ boot	traktur ☐ ☐ trekker/tractor
		mutur ☐ ☐ motor
		tram ☐ ☐ tram
Imajmue		totaal

Timesrayin teggen / dingen doen

ittet ☐	☐	inđu ☐	☐	ixxeş ☐	☐
eenna ☐	☐ eten	icawen ☐	☐ springen	inneqreb ☐	☐ moel/en
isses ☐	☐ drinken	işuwwar ☐	☐ helpen	ini ☐	☐ omvallen
iţtes ☐	☐ slapen	ibna ☐	☐ tekenen	yehwaj ☐	☐ zeggen
xuc ☐	☐ slapen	ittusu ☐	☐ bouwen	ittaejib ☐	☐ hoef(t)
iggur ☐	☐ lopen	ari ☐	☐ hoesten	iruh ☐	☐ lust(en)
ibec ☐	☐ plassen	uc ☐	☐ klimmen	rwer ☐	☐ weggaan
itru ☐	☐ huilen	ħayzuz ☐	☐ geven	itşeffar ☐	☐ weglopen
idduwac ☐	☐ douchen	iređ ☐	☐ schommelen	mumkin ☐	☐ fluiten
γari ☐	☐ hebben	issiwir ☐	☐ aankleden	zdeγ ☐	☐ mag
izzer ☐	☐ liggen	itţef ☐	☐ praten	işdeq ☐	☐ wonen
issirid ☐	☐ wassen	itherec ☐	☐ vasthouden	iwta ☐	☐ lukt/lukken
ityennej ☐	☐ zingen	itesra ☐	☐ krijgen	itfekkar ☐	☐ schieten
itteg ☐	☐ doen	ishessa ☐	☐ roeren	tattaħ ☐	☐ denken
			☐ horen	raja ☐	☐ slaan
			☐ (met de oren)		☐ wachten
				Imajmue	totaal

Jumlat / zinnestjes

amur neđni ☐	☐ nog keer	xzar da ☐	☐ kijk eens	kkes qebba ☐	☐ dekseel eraf
eg meħħa ☐	☐ kussen	mriħ amenni ☐	☐ goed zo	x uzedjif nnes ☐	☐ op zijn kop
war tteg ☐	☐ mag niet	ij n umur neđni ☐	☐ nog een keer	tensid di lxir ☐	☐ wellerusten
ij n neđni ☐	☐ nog een	egg it nnit ☐	☐ zelf doen	a nrah barra ☐	☐ we gaan naar buiten
γars eid lmilad ☐	☐ jarig	min teged ☐	☐ wat doe je	araħed ☐	☐ komen / kom maar
awid da ☐	☐ geef hier	d aşebħan ☐	☐ mooi	anict uya ☐	☐ zoveel
n da ☐	☐ hoort (bijv. die hoort hier)	d jdid ☐	☐ nieuw	i nec ☐	☐ mij
messak inu ☐	☐ mijn speld	awid ☐	☐ halen	şşenduq n yijdi ☐	☐ zandbak
macina n uşebben ☐	☐ wasmachine	walu fawet ☐	☐ geen licht	qalam rrasas ☐	☐ potlood
eafak aţtas ☐	☐ dank je wel	ittirar tcamma ☐	☐ bellen	ţumubin ☐	☐ politieauto
cukran aţtas ☐	☐ dank je wel	di taddart ☐	☐ thuis	n ipulisen ☐	☐ jas aan
icca marra ☐	☐ opeten	itteg ttlifun ☐	☐ bellen	iređ paltu ☐	☐ jas aan
mana yenni ☐	☐ wat is dat	mana yenni ☐	☐ wat is dat		
		ur yehewij ☐	☐ hoef(t) niet		
				Imajmue	totaal

Ontvangdatum: - -

Leeftijd in maanden bij invullen:

Ruwe score:

Lexiquotient
Tarifit-Berbers:

Bijlage II: Vragenlijst taalaanbod

Nummer dat identiek is aan het nummer op de lexiconlijst van hetzelfde kind: _____ (invullen door leidster)

Vragenlijst Ouders

1. Hoe oud is uw kind?

- 0 27-30 maanden
- 0 30-33 maanden
- 0 33-36 maanden
- 0 36-39 maanden
- 0 Anders:maanden

2. Hoe lang leest u uw kind voor per dag?

- 0 10 minuten
- 0 30 minuten
- 0 60 minuten
- 0 Ik lees mijn kind niet elke dag voor, maar wel minuten per.....
- 0 Nooit
- 0 Anders.....

3. In welke taal leest u uw kind voor?

- 0 Turks
- 0 Marokkaans-Arabisch
- 0 Berber
- 0 Nederlands

4. Als u uw kind ook weleens in het Nederlands voorleest, hoe lang u dat per dag?

- 0 10 minuten
- 0 30 minuten
- 0 60 minuten
- 0 Ik lees mijn kind niet elke dag voor, maar wel minuten per.....
- 0 Nooit
- 0 Anders.....

5. Vertelt u weleens verhalen aan uw kind? Zo ja, hoe lang?

- 0 10 minuten per dag
- 0 30 minuten per dag
- 0 60 minuten per dag
- 0 Ik vertel mijn kind niet elke dag een verhaal, maar wel minuten per.....
- 0 Nooit
- 0 Anders.....

6. In welke taal vertelt u verhalen aan uw kind?

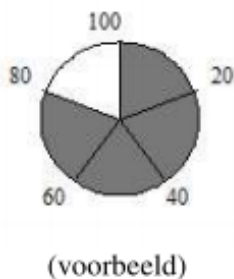
- 0 Turks
- 0 Marokkaans-Arabisch
- 0 Berber
- 0 Nederlands

7. Als u uw kind ook weleens in het Nederlands verhalen vertelt, hoe lang u dat per dag?

- 0 10 minuten
- 0 30 minuten
- 0 60 minuten
- 0 Ik vertel mijn kind niet elke dag een verhaal, maar wel minuten per.....
- 0 Nooit
- 0 Anders.....

8. Kunt u in de cirkel hieronder aangeven hoeveel procent van de dag uw kind de andere taal hoort:

Denk hierbij aan de taal van vader, moeder, broertjes/zusjes, kinderopvang, televisie, etc.

9. Welke taal spreken vader en moeder thuis meestal met elkaar?

- 0 Turks
- 0 Marokkaans-Arabisch
- 0 Berber
- 0 Nederlands

10. Indien er oudere kinderen in uw gezin zijn, welke taal spreken zij meestal met elkaar?

- 0 Turks
- 0 Marokkaans-Arabisch
- 0 Berber
- 0 Nederlands

11. Indien er oudere kinderen in uw gezin zijn, welke taal spreekt uw kind met broertjes en zusje?

- 0 Turks
- 0 Marokkaans-Arabisch
- 0 Berber
- 0 Nederlands

12. Overige opmerkingen

.....

.....

.....

Hartelijk dank voor het invullen van deze lijst!

Vragen 8-11 zijn overgenomen uit en deels aangepast aan de masterscriptie van Keij (2011).

